

REFERAT Teknik- og Miljøudvalget 2014-2017 d. 02-06-2014

Mødedato Mandag d. 02. juni 2014 kl. 00:00

Mødested Mødelokale 1, Skovløkken 4, Tejn

Indholdsfortegnelse

Fraværende og bemærkninger til dagsorden.....	3
Principper og parametre for den fremtidige organisering af den kollektive trafik på Bornholm.....	5
Budget 2015, budgetbidrag fra Teknik- og Miljøudvalget.....	16
Plejecenter Snorrebakken 2. etape - statusafslutning.....	19
Fremtidig drift af Domen i Allinge.....	24
Affaldshåndteringsplan 2014-2018.....	27
Demonstration af strategisk energiplanlægning på Bornholm som ø-samfund.....	30
Arbejdsdelingen på idrætsområdet.....	34
Pilotprojekt for partnerskab vedrørende overtagelse af banepleje.....	37
Retningslinjer for samarbejde vedr. anlægsbevillinger til nybyggeri, ombygninger og tilbygninger...	40
Anlægsbevillinger til vedligeholdelse / bygningsfornyelse af kommunens udlejningsboliger - 4. etaj	45
Omlægning af byggesagsgebyrer til timetakst pr. 1. januar 2015.....	49
Status på byggesagsbehandling for 4. kvartal 2013 og 1. kvartal 2014.....	53
Principper for anvendelse af kommunale arealer til stadepladser, udeservering mv.....	56
Endelig vedtagelse af lokalplan nr. 078 - Bevaring af dobbelt- og rækkehuse.....	60
Endelig vedtagelse af lokalplan for en daginstitution og erhverv i Nexø.....	63
Iværksætning af lokalplan og kommuneplantillæg for området ved Campus Bornholm.....	66
Forslag til kommuneplantillæg 022 for et boligområde i Sorthat sendes i 8 ugers offentlig høring....	71
KOmmuneplantillæg 017 til kommuneplan 2009 om klimatilpasning - vand.....	74
Miljøgodkendelse til Nørregård/Bukkegård.....	77
Statsforvaltningen afviser at behandle klage vedr. vindmøllesag ved Tornbygård.....	81
Natur- og Miljøklagenævnet afviser klage over vindmølleplaner ved Krashave.....	84
Anlægsbevilling til sikring af tankmolen på Nørrekås Lystbådehavn.....	87
Anlægsbevilling til videreudvikling af serviceautomater.....	90
Anlægsbevilling til etablering af Handicaptilet på Svaneke Havn.....	93
Budgetopfølgning pr. 30. april 2014, Teknik- og Miljøudvalget.....	96
Borgerinddragelse via dialogmøder.....	99
Anvendelse af borgerpanelundersøgelser.....	102
Gensidig orientering.....	105
Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd.....	107
Koordinering med andre politikområder.....	109

Punkt 1: Fraværende og bemærkninger til dagsorden

Åbent punkt

1 Fraværende og bemærkninger til dagsorden

85.02.02G00-0008

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	1	

Fraværende

Ingen.

Bemærkninger til dagsordenen

Formanden stillede forslag om at behandle punkterne i en anden rækkefølge, hvilket blev godkendt.

Pkt. 20, miljøgodkendelse til Nørregård/Bukkegård, er ikke en godkendelsessag, men en efterretningssag.

Udvalget ønsker tidligere adgang til bilag, hvilket vil blive taget op på udvalgsformandsmøde.

Punkt 2: Principper og parametre for den fremtidige organisering af den kollektive trafik på Bornholm

Åbent punkt

2 Principper og parametre for den fremtidige organisering af den kollektive trafik på Bornholm

13.05.10P00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	2	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.
Økonomi- og Planudvalget indstiller.
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Det skal afklares hvilke principper og parametre det igangsatte analysearbejde omhandlende den kollektive trafik skal arbejde ud fra. Udgangspunktet for dette arbejde kan tage afsæt i de i dette notat beskrevne organisationsmodeller.

Kommunalbestyrelsen har ved beslutning om at godkende forlængelse af de nuværende skolebuskontrakter, tilvejebragt tidsmæssig mulighed for at dette arbejde kan inddrage erfaringsgrundlag fra skolereform samt effekter fra det nyetablerede kørselskontor. Den senere besluttede organisationsmodel implementeres i august 2015.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller at Teknik- og Miljøudvalget med baggrund i gennemgangen af de mulige organisationsmodeller fastlægger hvilke parametre og principper det videre analysearbejde skal vurderes ud fra samt en endelig tidsplan for arbejdet.

Der skal derudover fastlægges en køreplan for den aldersbetingede udskiftning af busparken. Denne køreplan skal koordineres med analysen af organisationsmodellerne, da ejerskab og finansieringsmetode kan have en sammenhæng med valg af organisationsmodel.

Uanset analysearbejdet forberedes og igangsættes en udbudsproces på den samlede kollektive trafik, da en eventuel driftsstart i august 2015 fordrer ca. 12 måneders samlet gennemløbstid for den samlede udbudsproces. Denne proces vil løbende kunne korrigeres under behørig hensyntagen til resultaterne fra analysearbejdet.

Kendte nøgledatoer og deadlines:

Udbudsproces:

Seneste igangsætning af udbudsproces medio september 2014 ved et samlet udbud af trafik. Trafikstart medio august 2015. Ved udbud alene af skolebus kørsel er gennemløbstid reduceret, hvorfor seneste igangsætning vil være medio januar 2015.

Indkøb af nyt busmateriel under eksisterende rammeaftale:

Der er op til 6 måneders leveringstid efter afgivelse af ordre. Det betyder at afgivelse af ordre skal ske senest medio februar 2015. Afklaring og beslutning om indkøb under rammeaftale vil således være en del af budget 2015 proces.

Endelig afklaring og valg af organisationsmodel:

Der er forskellige deadlines afhængig af valgt model. Tidsrammerne styres primært af procestid på eventuelle udbud. Hvis BAT skal afgive kontrolbud vil gennemløbstiden forlænges, da BAT's driftsorganisation ikke vil kunne deltage i udarbejdelse af udbudsmateriale. Det er BAT's forventning at afklaring og valg af organisationsmodel er på plads ultimo 2014.

Budgetpåvirkning:

Der er som udgangspunkt kun direkte påvirkning af proces Budget 2015, hvis det besluttes at investere i nyt busmateriel inden den endelige organisationsmodel er igangsat medio august 2015. Hvis resultatet af et eventuelt udbud giver ændringer i prissætningen, vil det naturligvis have budgetmæssig effekt fra august 2015. Derudover vil omkostningerne til udarbejdelse af udbudsmateriale påvirke både budget 2014 og 2015.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Teknik- og Miljøudvalget anbefaler model B.

Carsten Scheibye kan ikke medvirke, idet valg mellem organisationsmodeller bl.a. er betinget af en vurdering af investering, likviditet, kontrol over drift, pris, øvrige erhverv, fleksibilitet i forh. til behovsændringer, kvalitet, kapacitetsbehov, finansiell risiko, operationel risiko, og sammensætning af vognpark set i en sammenhæng.

Køb af materiel indgår i budgetprocessen for budget 2015.

Sagsfremstilling

Den kollektive trafik på Bornholm har som eksistensberettigelse at understøtte det politiske mål beskrevet som følger:

Det skal være muligt at have et aktivt fritids- uddannelses- og arbejdsliv på hele Bornholm.

Dette overordnede rammevilkår har medført, at BAT har organiseret den kollektive trafik med udgangspunkt i de behov, de forskellige befolkningsgrupper frembringer. Disse behov er ikke statiske, hvorfor BAT kontinuerligt tilpasser serviceniveauet og aktiviteter til den løbende udvikling. Dette kræver en vis bevægelighed både organisatorisk samt i sammensætning af aktivmassen.

Derudover påvirkes BAT's forretningsmæssige rammevilkår af forhold uden for egen påvirkningsrækkevidde. Den fortsatte faldende befolkningsmængde generelt og fastholdelse af befolkningstallet i Rønneområdet minimerer det nødvendige transportarbejde i personantal, men ikke i geografisk dækning. Dette betyder, at den fladebaserede kollektive trafik ikke vil kunne reduceres, på trods af faldende indtægtsgrundlag. Samtidig er organiseringen af uddannelsesinstitutionerne også afgørende for både planlægning af ruteforløb samt kundeunderlag.

Den faldende befolkningsmængde, og sammensætningen af denne, påvirker også hvilke køretøjstyper, der skal bruges til at udføre den samlede transportopgave. Dette kræver at det er muligt løbende at tilpasse vognparken til det aktuelle behov. Samtidig vil ændringer i

turiststrømme og deres brug af den kollektive trafik også stille krav til størrelse og mængde i busparken. Derfor er det særdeles vigtigt, at investeringer i nyt materiel - både i type og antal - doseres med behørigt hensyn til disse afgørende rammevilkår.

Der er i øjeblikket en meget høj gennemsnitsalder på den buspark, der betjener BAT's nuværende rutenet. Ud af den samlede busflåde inklusiv reservebusser er der således kun 12 busser med en alder under 2 år. De resterende 24 busser har en gennemsnitsalder på ca. 18 år. Der er således et snarligt behov for reinvesteringer i nyt materiel både i BAT's egenproduktion samt hos de private vognmænd.

I forbindelse med det seneste indkøb af busser, blev der indgået en rammeaftale for fremtidige busindkøb til BAT med en løbetid til august 2015. Det er således muligt at afvente en afklaring af organiseringen af den kollektive trafik og stadig handle under rammeaftalen.

Det er BAT's vurdering, at det ikke er muligt at lave en realistisk investeringsplan for udskiftning af hele den ældste del af busparken, før effekten af skolereformen er kendt og eventuelle tilpasninger i den bygningsmæssige geografiske sammensætning og brugen af disse. Det er således ikke muligt at afgøre hvilke typer køretøjer, der skal bruges til at kunne opfylde kørselsbehovet på skolebus rutenettet for nuværende. Derimod er det nødvendige investeringsbehov på det overordnede rutenet fuldstændigt afklaret. Det minimale udskiftningsbehov er således 6 driftsbusser af samme type som er beskrevet i den indgåede rammeaftale for busindkøb. Prisen pr. bus er kr. 1,85 mio. ved levering i 2015. Driftsbesparelserne ved udskiftning af disse 6 busser vil kunne finansiere ca. 30 % af investeringen, betalt ved rammereduktion af BAT's budget over 10 år. Derudover skal der reinvesteres i reservemateriel, men her er egenfinansieringsgraden naturligvis ikke tilstede, da driftsbesparelsen er "forbrugt" på driftsbusserne.

Det skal bemærkes, at uanset valg af den fremtidige organisering af den kollektive trafik, vil BRK skulle finansiere den påkrævede udskiftning af materiellet. Det vil skulle ske enten ved tilvejebringelse af materiel til egenproduktion eller ved løbende betaling via udbudskontrakter. Det er således udelukkende den likviditetsmæssige effekt i forbindelse med indkøb, der kan påvirkes ved valg af organisering.

I forbindelse med overvejelser omkring investeringer i fornyelse af vognparken er det nødvendigt at være opmærksom på, at hvis analysearbejdet munder ud i at den samlede kollektive rutebundne trafik sendes i udbud, vil den samlede kommunalt ejede busflåde blive overdraget til den vindende operatør til den lineært nedskrevne værdi. Salgsprisen vil skulle tilbageføres til BAT's budget fordelt frem til år 2022, hvor budgetreduktionen i forbindelse med indkøbene udløber. Denne mekanisme vil også finde anvendelse, hvis der investeres i busser, før analysearbejdet er tilendebragt. Der er således ikke restværdirisiko i den kommunalt ejede buspark.

Mulige scenarier for fremtidig organisering af BAT:

BAT har arbejdet med mange forskellige mulige driftsformer og har udvalgt 4 modeller, der vurderes at kunne dække de forskellige udfordringer den bornholmske kollektive trafik står over for med den demografiske udvikling in mente.

De 4 modeller har forskellige styrker og giver hver især større eller mindre forretningsmæssig mobilitet. Denne mobilitet anses for afgørende for den fremtidige tilpasning til de behov, BAT står over for med et stærkt faldende kundeunderlag fra den største enkeltgruppe, nemlig de uddannelsessøgende.

Derudover vil den stigende gennemsnitsalder i befolkningen også påvirke BAT's indtægtsgrundlag negativt, da erhvervsfrekvensen fortsat vil være faldende og således vil de arbejdsbetingede antal rejser blive reduceret.

Samtidig er andelen af turistrejserne med bus på øen også faldet, da den stærkt udvidede færgekapacitet for bilturister har og fortsat flytter rejsende til egen transport med de medbragte biler.

Disse afgørende rammebetingelser for BAT's fremtidige virke betyder, at en høj grad af fleksibilitet i metodevalg er nødvendig for løbende at kunne tilpasse kapacitet og aktivmasse til det løbende faktiske behov. Et stift kontraktregime og længerevarende bindinger vil være en hæmsko for at kunne tilpasse driften kontinuerligt, hvilket har kendetegnet BAT's virke efter etableringen af eget driftsselskab.

Denne fleksibilitet har derudover skabt grundlag for at implementere mere dynamiske processer ved grundlæggende køreplanændringer, da varslingsmekanismerne i forhold til brugerinddragelse og kontraktregimer har været væsentligt forkortet. Samtidig har udviklingen og implementeringen af nye kundevenlige IT-systemer kunnet gennemføres med fuld ledelsesmæssig kompetence, da alle medarbejderled har været samlet i egen organisation og under samme ressourcetildeling.

De 4 udvalgte modeller til den fremtidige organisering er følgende:

A: Al drift samles og udføres af eget driftsselskab.

Alle køretøjer registreres i BRK og serviceres på egne værksteder.
Alle chauffører og administrative medarbejdere er ansatte i BRK.
Driften afvikles fra de bestående lokationer.

B: Delt drift. Alene skolebuskørsel i udbud. Egen drift andre ruter.
(nuværende organisering)

Egne køretøjer registreres i BRK og serviceres på egne værksteder.
Egne chauffører og administrative medarbejdere er ansatte i BRK.
Driften afvikles fra egne og private vognmænds lokationer.
Eventuel overdragelse af nyeste busmateriel til skoleruter ved udbud samt tilvejebringelse af nyeste teknologi til den mest intensive drift.

C: Delt drift. Al kørsel sendes i udbud. BAT's driftsafdeling kan ikke byde på skolekørsel.

Alle køretøjer registreres i BRK og serviceres på egne værksteder.
Egne chauffører og administrative medarbejdere er ansatte i BRK.
Driften afvikles fra egne og private vognmænds lokationer.
Hvis BAT drift ikke genvinder kørsel overdrages busmateriel til vindende operatør og denne indtræder desuden i bestående lejemål og BAT drift nedlægges.
Trafikselskabsfunktionen bliver i BRK regi med tilhørende kørselskontor.

D: Al drift sendes i udbud og BAT drift må ikke byde og nedlægges efter kontraktstart.
(organisering frem til juli 2009)

Der udbydes med mulighed for små og store pakker. Mulighed for et samlet bud
Alle busser overdrages til vindende operatør.
Vindende operatør indtræder i bestående lejemål.
Trafikselskabsfunktionen bliver i BRK regi med tilhørende kørselskontor.

Udover de 4 overstående modeller er der flere andre valgmuligheder, men det er BAT's vurdering, at de 4 skitserede bedst vil kunne understøtte den samlede kollektive trafik fremover.

Det skal dog bemærkes, at det har været under overvejelse at arbejde med en model, hvor et decideret salg af den samlede driftsafdeling inklusiv busflåden og driften fra de snarligt udløbne skolebuskontrakter indgår. Det er dog tvivlsomt om det vil være muligt at tiltrække seriøse køberemner, uden at garantere en længere driftsperiode før et genudbud. Samtidig giver denne model ikke en prisafprøvning i markedet før et genudbud

Økonomiske konsekvenser

Uændret økonomi.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Gennemgang af de foreslåede organisationsmodeller:

A:

Al drift samles og udføres af eget driftsselskab.

Denne model vil afstedkomme, at den samlede kørselsopgave samles - koordineres og afvikles i 1 fælles transport – set up i kommunalt regi. Det vil give den største grad af mobilitet samt bedst mulighed for at udnytte den samlede vognpark og chaufførstyrke optimalt. Alle medarbejdere vil således være ansat i BRK.

Alle persontransportkøretøjer i BRK kan derved udnyttes på tværs af opgaver og bestillinger og den samlede vognpark vil derved kunne reduceres. Koordineringen i krydsfeltet mellem den ordinære kollektive trafik og specialtransport af enkeltgrupper vil derudover betyde, at den samlede transportopgave reduceres.

Udsving i kørselsopgaver f.eks. i forbindelse med ændringer i den fysiske sammensætning af folkeskolen, kan gennemføres uden hensyn til kontraktforpligtigelser i forhold til private operatører.

Den samlede omsætningsmasse vurderes til at være på ca. 65 mio. kr. pa.

En samling af al offentlig finansieret drift i en kommunal enhed vil have meget store konsekvenser for både de private bus- og taxavognmænd. En meget stor del af omsætningen i disse forretninger udgøres af det offentliges indkøb og BAT vurderer, at det samlet set udgør mere end 80 %. En overførsel af så stor en del af omsætningen til en samlet kommunal enhed vil betyde, at antallet af private vognmænd vil reduceres ganske voldsomt med risiko for, at der ikke vil kunne opretholdes det nødvendige antal Taxi bevillinger, som er til stede på nuværende tidspunkt.

Turistbusvognmændene vil også risikere at blive udfordret på eksistensgrundlaget, da de fleste af disse forretninger har blandet trafik, dvs. de kører både offentlig kørsel og privat turistbuskørsel. Den blandede kørsel i deres forretninger er nødvendig, da omsætningen i det rene turistbusmarked på Bornholm ikke er stor nok til at opretholde disse forretninger.

Key points:

- Optimal kørselskoordinering
- Høj mobilitet i metodevalg
- Ingen kontraktuelle bindinger
- Transportøkonomisk optimalmodel
- Optimal fleksibilitet i køretøjsanvendelse
- Samfundsøkonomiske udfordringer
- Offentligt monopol
- Ingen prisafprøvning
- Kraftig påvirkning af eksistensgrundlaget for private vognmænd
- Afsmittende virkning på andre erhvervs indkøbsmuligheder inden for transport
- Risiko for manglende private transportmuligheder ved reduceret taxibetjening i yderområder

B:

Delt drift. Alene skolebuskørsel i udbud. Egen drift andre ruter.

Dette set up er en fortsættelse af den organisering, som blev tilvejebragt ved etableringen af den kommunale driftsafdeling hos BAT.

Modellen har vist sin styrke i forbindelse med de meget store grundlæggende ændringer, den kollektive trafik har undergået de sidste 4 -5 år. Særligt i forbindelse med den løbende tilpasning til ændringer i skolesammensætning samt den demografiske udvikling har den høje mobilitet og forandringshastighed været af afgørende betydning for, at tilpasninger har kunnet gennemføres inden for de økonomiske og strukturelle rammer BAT agerer i.

Kombinationen med egen driftsafdeling med udgangspunkt i Rønne og de private vognmænd lokalt i nærmiljøerne ude på øen, har driftsmæssigt vist sig at understøtte den løbende tilpasning optimalt. De private vognmænd udfører ca. 15 % af de producerede bustimer (13.000 timer på) og omkostningen til dette udgør ca. 30 % af omkostningsmassen (ca. 13.5 mio.kr. på). Denne "merpris" pr. time kan forklares med 2 primære årsager, nemlig mindre effektiv kørsel (skolekørsel) og kontraktpriser genereret ved udbuddet i 2005, hvor der var sat grænser for, hvor mange ruter den enkelte vognmand kunne vinde. Det betød, at der på en del af pakkerne kun var en byder, hvorfor priserne har vist sig at være kraftigt over den produktionspris der fremkom, hvor der var flere bydere samt ved egenproduktionen i BAT regi.

BAT har løbende arbejdet med at minimere forbruget af de dyreste vogntimer for at optimere økonomien, og hovedparten af kontrakterne fra udbudsstart i 2006 er skåret ned til det mindste timetal, der kan honoreres ifølge kontrakterne. I forbindelse med en overdragelse af en af de private vognmænd til ny ejer, blev antallet af kontraktbusser skåret ned med 1stk.

Et genudbud af skolebuskørslen ville på nuværende tidspunkt efter BAT's vurdering have for mange usikkerhedspunkter i forhold til den langsigtede planlægning. Disse usikkerheder ville afspejle sig i prissætningen, da bydere naturligt vil skulle sikre sig imod, at økonomi i kontrakterne ikke udhules i løbetiden. Derfor har BAT indstillet og kommunalbestyrelsen besluttet den tidligere omtalte forlængelse af de nødvendige kontrakter med 12 måneder, så antallet af usikkerhedspunkter kan reduceres mest muligt inden genudbud af den resterende skolebuskørsel.

BAT's driftsafdeling skal ikke byde på skolebuskørslen, da denne aktivitet understøtter den basale økonomi i nogle af de private bornholmske vognmandsforretninger. Det vurderes at flere af de lokale vognmænd ikke vil kunne opretholde deres andre aktiviteter, hvis de ikke har denne helårsaktivitet i deres forretninger. Fastholdelsen af disse vognmænd i markedet vil

også betyde, at det er muligt at opretholde en vis lokal konkurrence, når den resterende offentlige kommunale persontransport skal prisafprøves i forbindelse med implementeringen af kørselskontoret.

De økonomiske resultater ved denne model har været indiskutable. Der produceres 14 % flere bustimer end tidligere med færre busser inden for samme økonomiske ramme som før etableringen af egen driftsafdeling.

Den samlede produktionspris inklusiv Trafikselskabs funktioner sammenlignes af Trafikstyrelsen årligt og de seneste tal viser følgende resultat baseret på budgettal for 2014 hos de 6 Trafikselskaber i Danmark: (Nøgletal for offentlig buskørsel, ekskl. handicapkørsel)

	Movia	BAT	Fynbus	Sydtrafik	Midttrafik	NT	
Pris bustime:		kr. 827	kr. 644	kr. 968	kr. 774	kr. 768	kr.
834							

Da BAT samlet producerer ca. 87.000 bustimer årligt kan omkostningsbesparelsen i forhold til næst billigste trafikselskab opgøres til ca. 10.8 mio. kr. pa. I forhold til det dyreste trafikselskab er omkostningsbesparelsen ca. 28.2 mio. kr. pa. BAT's nuværende direkte kommunale tilskud udgør pt. ca. 18 mio. kr. efter fradrag af DUT-midler.

Aktiviteterne er direkte sammenlignelige og den eneste forskel er, at BAT egen producerer 85 % af timerne. Samtidig er BAT det selskab, der leverer flest køreplantimer pr. indbygger i sit produktionsområde.

Koordineringen af køreplanlægning og produktionsplanlægning er en ikke uvæsentlig del af de ovenstående resultater og denne vil ikke kunne opretholdes ved nedlæggelse af egenproduktionen.

Samtidig giver denne organisering også mulighed for direkte at iværksætte aktiviteter med eget produktionsapparat uden at skulle betale markedspris. Transporten i forbindelse med Folkemødet er et eksempel på dette.

Key points:

- Høj mobilitet i metodevalg.
- Reducerede kontraktuelle bindinger.
- Optimeret kørselskoordinering.
- Effektiv transportøkonomisk model.
- Reduceret prisafprøvning på primær produktion.
- Stor offentlig markedsandel.
- Understøtter mulighed for private operatørers eksistensgrundlag.
- Acceptabel økonomisk fordeling.
- Begrænset vækstmulighed for lokale vognmandsforretninger.
- Minimeret økonomisk risiko ved udbudsforretning.
- Høj fleksibilitet ved køretøjsanvendelse.
- Opretholder priskonkurrence ved fremtidig prisafprøvning på den resterende offentlige betalte persontransport.

C:

Delt drift. Al kørsel sendes i udbud. BAT's driftsafdeling kan ikke byde på skolekørsel

Denne model er meget lig model B. Her gennemføres et samlet udbud og BAT's driftsafdeling laver eget kontrolbud.

Det er dog BAT's vurdering, at de økonomiske resultater - dokumenteret via Trafikstyrelsens tal igennem en længere årrække - indikerer, at ressourcen til at gennemføre et fuldt udbud ikke står mål med en eventuel prisreduktion ved gennemførelse af udbudsforretning af den kommunale drift.

Risikoen ved udbud af den kommunale drift er, at nogle af de fordele der er ved den nuværende organisering, vil forsvinde og blive reduceret ved overdragelse til anden operatør. Det er ikke muligt direkte at kapitalisere disse fordele. Den reducerede forretningsmæssige mobilitet vil dog blive væsentligt nedsat og derved forringes muligheden for den løbende tilpasning til de forventeligt ændrede rammevilkår.

Key points:

- Risiko for reduceret mobilitet i metodevalg.
- Risiko for kontraktuelle bindinger.
- Risiko for reduceret kørselskoordinering.
- Acceptabel transportøkonomisk model.
- Prisaftprøvning på primær produktion.
- Potentiel fjernelse af offentlig markedsandel.
- Understøtter mulighed for private operatørers eksistensgrundlag.
- Acceptabel økonomisk fordeling.
- Forøget vækstmulighed for lokale vognmandsforretninger.
- Økonomisk risiko ved udbudsforretning.
- Acceptabel fleksibilitet ved køretøjsanvendelse.
- Opretholder priskonkurrence ved fremtidig prisafprøvning på den resterende offentlige betalte persontransport.

D:

Al drift sendes i udbud og BAT drift må ikke byde og nedlægges efter kontraktstart.

Denne model for organisering blev anvendt frem til Juli måned 2009.

Modellen er baseret på en traditionel udbudsforretning, hvor trafikskabet uddybende detailbeskriver diverse parametre både på kvalitet - krav til materiel og køreplaner. Udbudsmodellen bruges af de resterende 5 trafikskaber i Danmark.

Modellen havde haft sin effekt ved at konsolidere busmarkedet hos en gruppe af lokale busvognmænd samt en stor operatør med hovedaktiviteter uden for Bornholm.

Modellen medvirkede desuden til, at den gamle prissætning fra tiden hvor kontrakter var forhandlet lokalt, blev reduceret ganske betragteligt. Denne effekt er naturligvis aftagende når busmarkedet har konsolideret sig på et lavere omkostnings- og afkastniveau, og derfor ses der ikke den fortsatte nedadgående effekt på prissætningen ved løbende genudbud.

Som konsekvens af at priserne ved udbud ikke reduceres yderligere forsøges implementering af nye incitamenter i kontrakterne for at animere potentielle bydere til at tage større økonomisk risiko baseret på virksomhedernes reelle performance. Der er dog endnu ikke entydige resultater af disse forsøg, da disse muligheder for merindtjening øjensynligt ikke værdisættes særligt højt fra de professionelle aktører i dette marked.

Modellen er således "stivnet" i de effekter man tidligere kunne måle og trafikselskaberne forsøger til stadighed at udvikle og udbygge udbudsformen.

En af de aktuelle fordele ved denne model er, at operatøren sætter sit kapitalapparat til rådighed ved tilvejebringelse af busparken der bruges i kontraktperioden. Denne facilitet afspejles naturligvis i budpriserne og det er således kun den likviditetsmæssige effekt BRK vil have af denne model. Busserne skal betales uanset hvilken organisationsform der vælges. Det skal i den anledning bemærkes, at BAT's busindkøb har vist sig at være prismæssigt i den nederste del af markedet, hvorfor det ikke er forventeligt at indkøb af busser uden for BAT's indkøbsaftale vil påvirke en fremtidig udbudspris positivt.

Da modellen blev brugt på Bornholm var de negative effekter ved modellens manglende fleksibilitet voksende. Kontrakterne med vognmændene blev løbende reduceret til de opnåelige minimum og det var ikke muligt at reducere forpligtigelserne yderligere, på trods af nødvendigheden i forhold til rammepåvirkningerne udefra.

Det betød at den negative spiral var indledt og BAT forsøgte løbende at reducere kørselsomfang og derved forringe sit kommercielle produkt. Det betød et ringere produkt med faldende salgsindtægter til følge. Samtidig blev økonomien udhulet hos nogle af vognmændene, da der blev overført kørsel fra billigere kontrakter til dyrere. Det var nødvendigt, da BAT var nødt til at respektere de minimum honorerede antal bustimer, der var budt med.

Denne risiko vil indtræde ved et genudbud af den samlede kørsel. De meget store udfordringer BAT vil stå overfor grundet den demografiske udvikling vil kræve en særdeles høj fleksibilitet ved anskaffelse og udskiftning af vognpark samt ændringer i kørselsmængde og mønstre. Hvis denne fleksibilitet beskrives i udbudsmaterialet vil potentielle bydere lade det afspejle i budpriserne og derved kan den samlede økonomi påvirkes særdeles negativt. Stigende prissætning vil straks betyde faldende aktivitetsniveau, da det ikke er forventeligt, at BRK vil kompensere for den potentielle prisstigning ved hjælp af stigende tilskud. Det skal i den sammenhæng bemærkes, at BAT's kommercielle indtægter ved den samlede rutedrift udgør ca. 60 % af omkostningsbasen.

Key points:

- Reduceret mobilitet i metodevalg.
- Risiko for negative kontraktuelle bindinger.
- Reduceret kørselskoordinering.
- Acceptabel transportøkonomisk model.
- Prisafprøvning på primær produktion.
- Fjernelse af offentlig markedsandel.
- Understøtter mulighed for private operatørers eksistensgrundlag.
- Acceptabel økonomisk fordeling.
- Vækstmulighed for lokale vognmandsforretninger.
- Høj økonomisk risiko ved udbudsforretning.
- Stærkt nedsat fleksibilitet ved køretøjsanvendelse.
- Opretholder priskonkurrence ved fremtidig prisafprøvning på den resterende offentlige betalte persontransport.

Risiko for aktivitetsnedgang med et dårligere kommercielt produkt som konsekvens.

Punkt 3: Budget 2015, budgetbidrag fra Teknik- og Miljøudvalget

Bilag

Anlægsforslag vedr. nedrivningspulje

Anlægsforslag vedr. nyt tag i træningshal

Anlægsforslag vedr. nyt gulv i træningshal

Anlægsforslag vedr. indkøb af nye busser

Anlægsforslag vedr. nedrivning af "Karamellen"

Anlægsforslag vedr. energimærkning

Anlægsforslag vedr. kloakseparering

Anlægsforslag vedr. nedrivning af de sidste bygninger på Bygaden (tidl. produktionshøjskolen)

Anlægsforslag vedr. nedrivning af bygninger i Klemensker (ved Ungdomsskolen)

Anlægsforslag vedr. opsætning af rottespærrer i kommunale skoler, plejehjem og daginstitutioner

Anlægsforslag vedr. tagreovering Paradisbakkeskolen

Anlægsforslag vedr. tagreovering "Sagahuset"

Takster Beredskab

Takster miljø

Takster Veje

Takster Havne

Takster Bofa

Takster BAT

Takster Administrationen Teknik&Miljø

Administrativt sparekatalog til budget 2015

Åbent punkt

3 Budget 2015, budgetbidrag fra Teknik- og Miljøudvalget

00.30.04G01-0011

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	3	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Udvalgets budgetbidrag til 2015 indeholdende forslag til takster (2014-priser) og anlægsforslag i henhold budgetvejledningen for 2015. Endvidere orienteres udvalget på mødet om det administrative sparekatalog, som er udarbejdet til kommunalbestyrelsens prioritering til budget 2015.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller

at udvalgets budgetbidrag for 2015 godkendes og indgår i det videre budgetarbejde til 2015

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Godkendt.

Sagsfremstilling

I henhold budgetvejledningen for 2015 "Budget 2015 – det politiske arbejde i budgetlægningsen" godkendt i Økonomi og Planudvalget den 18. februar 2014, forlægges udvalgets budgetbidrag til 2015.

Budgetbidraget indeholder forslag til takster i 2014 priser, i det omfang der kan forelægges takster på dette tidspunkt, samt forslag til anlæg, som er vedlagt som bilag til punktet.

På Teknik og Miljøudvalgets område stilles følgende anlægsforslag:

- Nedrivningspulje
- Nyt gulv og tag på træningshal
- Indkøb af nye busser til BAT
- Nedrivning af Karamellen
- Energimærkning
- Etablering af kloakseparering
- Nedrivning af resterende bygninger ved den tidl. Produktionshøjskole

- Nedrivning af bygninger i Klemensker v. Ungdomsskolen
- Etablering af rottespærer, plejehjem, skoler, daginstitutioner
- Renovering af tag på Paradisbakkeskolen
- Renovering af tag på Sagahuset

Det samlede administrative sparekatalog gennemgås af direktøren på mødet.

Arbejdet med det administrative sparekatalog på i alt 74 mio. kr. er igangsat af direktionen som led i kommunalbestyrelsens budgetdrøftelser for budget 2015-2018. På Økonomi- og Planudvalgets møde den 8. april blev en fordeling af besparelserne på områder besluttet, og centrene har herefter arbejdet videre med at udarbejde forslag til besparelser på driften.

Det samlede administrative sparekatalog med beskrivelser af hvert forslag indgår i materialet til kommunalbestyrelsens budgetseminar 2 den 24. juni og igen til budgetseminar 3 den 27.-28. august.

Sparekataloget er sendt til den samlede kommunalbestyrelse den 28. maj og derefter til pressen.

Udvalgets budgetbidrag og det administrative sparekatalog sendes i høring fra den 20. juni til den 20. august 2014. Høringssvar vedrørende budgetmaterialet indgår i materialet til kommunalbestyrelsens budgetseminar 3 den 27.-28. august.

Udvalgets forslag til mål til budget 2015 behandles i et selvstændigt punkt.

Økonomiske konsekvenser

Udvalgets anlægsforslag og forslag til takster, samt det administrative sparekatalog indgår i det videre budgetarbejde for 2015, og drøftes på kommunalbestyrelsens budgetseminar 2 og 3.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 4: Plejecenter Snorrebakken 2. etape - statusafslutning

Bilag

Økonomisk udvikling

Gennemførte besparelser

Åbent punkt

4 Plejecenter Snorrebakken 2. etape - statusafslutning

82.06.00P20-0009

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	4	

Hvem beslutter

Teknik- Miljøudvalget indstiller.

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Byggeriet af Plejecenter Snorrebakken 2. etape er færdigt og afleveret den 16. april 2014. Byggeriet har i projekterings- og udførelsesfasen haft nogle økonomiske udfordringer i forhold til den budgetramme, der var givet af Kommunalbestyrelsen af 28. juni 2012. Borgmesteren blev bemyndiget af Kommunalbestyrelsen til at godkende Skema A og B i juli 2012.

Der er under byggeriet opstået et merforbrug, der samlet er vurderet til 4,8 mio. kr. incl. moms.

Der ansøges på den baggrund om forhøjelse af projektets anlægsbevillinger og rådighedsbeløb.

Indstilling og beslutning

Kommunaldirektøren indstiller:

- at anlægsbevilling og rådighedsbeløb vedrørende udgifter til plejeboliger forhøjes med 4.280.066 kr., således at den samlede anlægsbevilling herefter udgør 106.966.306 kr. incl. moms
- at anlægsbevilling og rådighedsbeløb vedrørende udgifter til servicearealer forhøjes med 452.630 kr., således at den samlede anlægsbevilling til servicearealer herefter udgør 12.021.858 kr. minus servicearealtilskuddet på 2.400.000 kr., eller netto 9.621.858 kr. excl. moms
- at merudgiften på i alt 4.732.696 kr. enten finansieres med 3.250.000 kr. fra det afsatte rådighedsbeløb til ud-/nybygning af skovbørnehaven ved Vibegård samt med 1.482.696 kr. fra de likvide midler, eller
- at hele merudgiften på 4.732.696 kr. finansieres af de likvide midler

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Indstillingens pkt. a) og b) anbefales. Spørgsmålet vedr. finansiering af merudgiften overdrages til Økonomi- og Planudvalget.

Bo Haxthausen kan følge indstillingens pkt. c).

Sagsfremstilling

Plejecenter Snorrebakken 2. etape med 60 almene ældreboliger er etableret og afleveret til bygherren – Bornholms Regionskommune onsdag den 16. april 2014. Plejecentret er målrettet og indrettet til ældre med demenssygdomme. Det er med tre selvstændige bygningsenheder og med sin beliggenhed i en parklignende omgivelser på Snorrebakke Allé velegnet til formålet. Alle 60 boliger er taget i brug af ældre beboere med demenssygdomme.

Kommunalbestyrelsen godkendte rammerne i Skema A og Skema B i sommeren 2012 og hvor de samlede omkostninger blev fastsat til for både bolig- og servicedelen til 116.831.569 kr. incl. moms, fordelt med 102.686.240 kr. incl. moms for boligdelen og 11.569.228 kr. excl. moms for servicearealerne.

I forbindelse med godkendelsen af skemaerne blev der samtidig redegjort for licitationsresultatet på 89.471.657 kr. incl. moms. Dette lå 14.720.832 kr. incl. moms over den budgetramme, der lå som en forudsætning for de samlede håndværkerudgifter på 74.750.825 kr. incl. moms

Kommunalbestyrelsen godkendte en række besparelser på projektet med bl.a. at anvende et af de sideordnede tilbud 1.793.000 kr.
afholde udgifter til indeksering af entreprisekontrakterne i støttetilsagnet og derved reducere den kommunale udgift 1.865.970 kr.
øge anskaffelsestallet ved at inddrage vinterhaverne som støttede arealer 2.368.440 kr.
Fradrag i alt 6.027.410 kr.

Med de valgte besparelsesforslag og nedsættelsen af grundkapitalen fra 14 pct. til 10 pct. godkendte Kommunalbestyrelsen på mødet den 28. juni 2012. at dække en nettomerudgift på 8.328.715 kr.

Byggeudvalget har i hele forløbet understreget over for totalrådgiveren, at de økonomiske rammer skulle holdes også med de relativt få midler der var afsat til uforudsete udgifter (UF) på 3.741.279 kr. incl. moms (4,38 %)

Byggeudvalget blev på mødet den 11. marts 2013 præsenteret for den økonomiske udvikling, hvor der kun var en rest på 129.657 kr. incl. moms til uforudsete udgifter. Den første bygning i etaperne var lukket og derved var de overskridelser, som var konstateret allerede medregnet i de to efterfølgende etaper. Det viste sig dog hurtigt, at der kom flere overraskelser, som kostede ekstra og derved kom der flere overskridelser i forhold til det budgetterede. Byggeudvalget understregede gang på gang, at rammerne skulle holdes og der blev gennemført en række besparelser på ca. 2 mio. kr. uden at rammen kunne holde.

Der vedlægges to bilag, som viser den økonomiske udvikling samt en oversigt over de gennemførte besparelser

Den væsentligste årsag til en yderligere stigning i omkostningerne under byggeriet skal ses i den valgte besparelse på det sideordnede tilbud, hvor der blev skiftet fra Ytong vægkonstruktioner til en betonkonstruktion. Dette medførte merudgifter på ca. 1,8 mio. kr. hvorved den foreslåede besparelse forsvandt.

De øvrige årsager er forsinkelser specielt i opstarten. Hele byggeriet blev forsinket med op til 3 måneder. Forsinkelserne i opstarten var bl.a. begrundet i forskellige opfattelser af opstart af etablering af byggepladsen samt et meget vådt efterår med større vandledende lag i terrænet end forudsat. Den efterfølgende meget hårde vinter i 2012/2013 gav yderligere forsinkelser med vejrligsdage samt udgifter til vinterforanstaltninger. Den oprindelige tidsplan forudsatte, at byggeriet skulle stå færdigt og afleveret den 15. januar 2014. Der blev dog gennemført en etapevis aflevering af de tre selvstændige bygninger og derved også en etapevis indflytning af beboerne med start den 3. marts 2014.

Den daværende formand for Byggeudvalget Birger Rasmussen har i sommeren 2013 givet den daværende kommunalbestyrelse en mundtlig redegørelse for situationen.

Bornholms Regionskommune har sammen med kommunens advokat gjort totalrådgiveren og dennes forsikringsselskab opmærksom på, at der efter kommunens opfattelse er sket fejl i projektmaterialer, i tidsstyringen af byggeriet og specielt ved brug af det sideordnede tilbud, herunder forsinkelsen af færdiggørelsen af byggeriet, hvor kommunen formentlig har lidt et tab, som bør dækkes. Der er ikke enighed og derved er der ikke sket en endelig afklaring af forholdene, der ikke forventes afklaret før byggeriet er endelig afsluttet også regnskabsmæssigt, i løbet af efteråret 2014.

Økonomiske konsekvenser

Historik

Kommunalbestyrelsen godkendte som nævnt licitationsresultatet den 28. juni 2012 med deraf følgende krav til de i dagordenen nævnte besparelser og øvrige vilkår for gennemførelsen af etape 2. Herunder principgodkendelse af et kassetræk på et merforbrug på mellem 8 og 12 mio. kr.

På samme møde blev det foreliggende skema A aflyst og borgmesteren blev bemyndiget til at godkende nye skemaer A og B, hvilket skete den 11. juli 2012. Dette skete på grund af at grundkapitalen til nyt alment byggeri nedsattes fra 14 pct. af anskaffelsessummen til 10 pct. Dette blev indregnet i den nye økonomioversigt, som blev udarbejdet på baggrund af godkendelse af de nye skemaer.

På dette grundlag meddelte kommunalbestyrelsen den 20. september 2012 anlægsbevillinger til projektet:

Boligdel, udgifter incl. moms	102.686.240 kr.
Servicearealer, udgifter excl. moms	11.569.228 kr.
Tilskud til servicearealer	-2.400.000 kr.

Nettomerdgiften udgjorde dengang i alt 2,8 mio. kr. og blev finansieret med 1,2 mio. kr. fra puljen til servicearealer og med 1,6 mio. kr. fra de likvide midler.

Merforbrug

Byggeudvalget har i sit møde den 14. maj 2014 opgjort det forventede merforbrug til i alt 4,6 mio. kr. Merforbruget er efter en yderligere opfølgning i samarbejde mellem bygherre, totalrådgiver samt økonomiske rådgivere, specificeret til i alt 4.838.341 kr. incl. moms pr. 21. maj 2014 – se vedlagte bilag vedrørende opgørelse over forbrug af uforudsete udgifter.

Da der er momsfradrag for udgifter vedrørende servicearealer, kan merforbruget opgøres således:

4.280.066 kr. incl. moms for boligdelen

452.630 kr. excl. moms for servicearealer

Merforbruget udgør dermed i alt 4.732.696 kr.

Der ansøges i denne sag om forhøjelse af projektets anlægsbevillinger og rådighedsbeløb:

Boligdel:	Incl. moms
Nuværende bevilling	102.686.240
Merforbrug maj 2014	4.280.066
Bev. i alt herefter, udg.	106.966.306
Servicearealer:	Excl. moms
Nuværende bevilling	11.569.228
Merforbrug maj 2014	452.630
Bev. i alt herefter, udg.	12.021.858
Tilskud til servicearealer	-2.400.000
Ny nettobev. servicearealer	9.621.858
Samlet:	Incl. moms
Pt.	116.831.569
Merforbrug maj 2014	4.838.341
	121.669.910

Finansiering

Der indstilles følgende to mulige forslag til finansiering af merforbruget på 4.732.696 kr.

Forslag 1:

Merforbruget finansieres med 3.250.000 kr. fra de afsatte rådighedsbeløb til ud-/nybygning af skovbørnehaven ved Vibegård samt med 1.482.696 kr. fra de likvide midler.

Ved godkendelse af budgettet for 2013 blev der afsat rådighedsbeløb på 6,5 mio. kr. til ud-/nybygning af skovbørnehaven ved Vibegård. Projektet er forudsat lånefinansieret med 3,25 mio. kr. Hvis kommunen undlader at gennemføre dette projekt kan nettobeløbet på 3.250.000 kr. delvis indgå i finansieringen af merforbruget vedrørende plejeboligbyggeriet.

Forslag 2:

Hele merudgiften på 4.732.696 kr. finansieres af de likvide midler.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 5: Fremtidig drift af Domen i Allinge

Åbent punkt

5 Fremtidig drift af Domen i Allinge

20.10.00P20-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	5	

Hvem beslutter

Fritids- og Kulturudvalget indstiller.
Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Boligselskabernes Landsorganisation (BL) er i gang med at etablere Domen som permanent bygning på Cirkuspladsen i Allinge. BL ønsker at Domen stilles til rådighed for den bornholmske befolkning samt at Domen administreres lokalt.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller:

- a) At Center for Ejendomme og Drift bemyndiges til at indgå en partnerskabsaftale med Boligselskabernes Landsorganisation med udgangspunkt i følgende rammer:
  - a. Domen ejes af BL men administreres af Bornholms Regionskommune.
  - b. Driften skal være udgiftsneutral, idet driftsudgifterne finansieres af brugerbetaling.
  - c. Domen lejes ud til rådighed for kulturelle, folkelige og almennyttige arrangementer.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen godkendte 29. november 2012, at Domen kunne opføres som permanent bygning på Cirkuspladsen i Allinge. Domen er opstillet vederlagsfrit på kommunal jord, og der er i den forbindelse udarbejdet en formel lejekontrakt. Kommunalbestyrelsen godkendte samtidig, at driften af Domen overdrages til en privat almennyttig aktør.

Boligselskabernes Landsorganisation ønsker at Domen stilles til rådighed for det bornholmske samfund, når BL ikke selv benytter Domen under Folkemøderne. BL ønsker at domen anvendes til kulturelle, folkelige og almennyttige aktiviteter og ikke anvendes til rent kommercielle aktiviteter. I den forbindelse ønsker BL, at Bornholms Regionskommune formelt står for administrationen af Domen for at sikre, at Domen kan anvendes bredt i

overensstemmelse med målet om, at Domen anvendes i overensstemmelse med intentionerne med bygningen.

Domen vil fortsat være ejet af BL, der også har ansvaret for bygningens udvendige vedligeholdelse, skatter og afgifter samt forsikringer.

BL ønsker til gengæld at den lokale administrator af Domen afholder løbende driftsudgifter til rengøring, energi m.v. forbundet med benyttelsen af bygningen. Det er vurderingen, at disse udgifter vil kunne finansieres via brugerbetaling for brug af Domen.

BL forbeholder sig ret til at anvende Domen under de årlige folkemøder, samt at BL's egne organisationer har mulighed for efter aftale vederlagsfrit at anvende Domen til arrangementer.

Det foreslås på den baggrund, at der indgås en partnerskabsaftale mellem BL og BRK, Center for Ejendomme og Drift i forhold til administration af Domen.

Undervejs i processen har BL haft dialog med den selvejende institution Nordlandshallen omkring en driftsaftale. Parterne er dog ikke blevet enige om en konkret driftsaftale.

Økonomiske konsekvenser

Udgangspunktet for partnerskabsaftalen skal være, at driften af Domen er udgiftsneutral for Bornholms Regionskommune. Driftsudgifterne forbundet med opgaven skal derfor finansieres af lejeindtægter fra brugerne.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Ingen.

Punkt 6: Affaldshåndteringsplan 2014-2018

Bilag

Forslag til Affaldsplan_hovedplanen

Forslag til BILAG 1 BRKs affaldshåndteringsplan som opslagsværk

Forslag til BILAG 2 Prognose og kortlægningsdel

Forslag til BILAG 3 Ordliste

Åbent punkt

6 Affaldshåndteringsplan 2014-2018

07.00.01P15-0006

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	6	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.

Økonomi- og Planudvalget indstiller.

Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Jf. Bekendtgørelse om Affald (Bekendtgørelse nr. 1309 af 18. december 2012) skal kommunerne udarbejde en affaldshåndteringsplan hvert 4. år. Imidlertid har forsinkelser i det forberedende arbejde med den nationale Ressourcestrategiplan i Miljøstyrelsen medført, at den kommende planperiode hedder 2014-2018 til trods for, at den forgangne planperiode var 2009-2012. Som følge heraf er det hjemlet at lade den forgangne affaldsplan ligge til grund for at agere på affaldsområdet i 2013/2014

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller, at nærværende forslag til Affaldshåndteringsplan sendes i offentlig høring i høring i 8 uger fra den 7. juli til den 31. august 2014.

Teknik- og Miljøudvalget den 2 juni 2014:

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Opsummerende har udkast til "Affaldshåndteringsplan 2014-2018" følgende hovedbudskaber:

- For at opnå det nationale mål vedr. yderligere udsortering af husholdningsaffaldet således at 50 % genanvendes, tænkes iværksat udsortering af såvel bioaffald som plast ved husstandene. Bioaffaldet tænkes forbehandlet til efterfølgende bioforgasning.
- Iværksætte et pilotprojekt for ovennævnte indsamlinger i et nærmere defineret testområde.
- Det undersøges, hvilken type forbehandlingsanlæg der vil være optimalt, og hvorledes det såvel organisatorisk som juridisk vil være muligt at behandle såvel det private som det erhvervsmæssige bioaffald.
- Informationsniveauet øges for så vidt angår yderligere udsortering af papir og pap, plast, glas og metal. Dette for at øge muligheden for at nå det nationale mål om 50% genanvendelse af husholdningsaffaldet.

- Fokuserer på farlige stoffer i bygge- og anlægsaffaldet.
- Udsortere bioaffald fra have/parkaffald.

Overordnet tidsplan

02.06.14-09.10.14 Politisk behandling og høringsperiode.

01.11.14-01.04.15 Planlægning af pilotprojekt.

01.04.15-01.01.16 Gennemførelse af pilotprojekt.

01.01.16-01.04.16 Evaluering af pilotprojekt.

01.04.16-01.07.16 Indarbejdelse af ordning i udbudsmateriale for dagrenovation.

01.01.17 Iværksættelse af ordning.

Økonomiske konsekvenser

For at iværksætte ovennævnte miljømæssige tiltag skal der bruges yderligere ressourcer i form af såvel tid som økonomi. Det er vanskeligt at sætte præcise tal på, da dette naturligvis vil afhænge af pilotforsøgenes udfald, og hvilken løsning der vælges, men det forventes, at der vil blive tale om takstforhøjelser.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 7: Demonstration af strategisk energiplanlægning på Bornholm som ø-samfund

Bilag

Bilag 2_Ansøgning til Energistyrelsen

Bilag 1_resume af projektet

Åbent punkt

7 Demonstration af strategisk energiplanlægning på Bornholm som ø-samfund

09.00.00P15-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	7	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget orienteres.
Erhvervs- og Beskæftigelsesudvalget orienteres.
Økonomi- og Planudvalget orienteres.
Kommunalbestyrelsen orienteres.

Resumé

Bornholms Regionskommune deltager som partner i projektet "Demonstration af strategisk energiplanlægning på Bornholm som ø-samfund". Projektet løber fra 1. januar 2014 til 30. juni 2015. Projektet er finansieret af Energistyrelsen. Kommunen deltager i flere delelementer i projektet bla. med fokus på transport og grønne industrisymbioser. Projektet ventes at medføre en opdateret energistrategi for Bornholm.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller
at orienteringen tages til efterretning.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Foreningen EnergiUdviklingBornholm (EUB) har sammen med Bornholms Regionskommune og firmaet Logics fået bevilget et økonomisk tilskud fra Energistyrelsen til at gennemføre projektet "Demonstration af strategisk energiplanlægning på Bornholm som ø-samfund". Et kortfattet resume af projektet ses i bilag 1.

Formålet med projektet er, at parterne i fællesskab gennemfører en proces med strategisk energiplanlægning. I projektet anvender og videreudvikler parterne den computerbaserede simulering- og migreringsmodel, Bright Green Test Island – modellen, som Bornholms Vækstforum tidligere har bevilget tilskud til. I de tidligere projekter er modellen opbygget med varme- og elsystemet på Bornholm. I dette projekt udbygges modellen på et overordnet niveau med transporten på øen, anvendes i den strategiske energiplanlægning og sammenlignes med Energistyrelsens vejledninger og værktøjer.

Projektet skal demonstrere konsekvenserne af forskellige energistrategiske tiltag, så der skabes et beslutningsgrundlag for kommende kommunale energipolitiske beslutninger.

I formålet indgår også at Bornholm skal vise, hvordan et ø-samfund kan efterleve og tilpasse sig egne og statens overordnede målsætninger på energiområdet. Specielt kravene om store mængder af vedvarende energikilder i energisystemet er centrale, herunder samspillet med transport- og varmesektoren.

Projektets opbygning og finansiering

Projektet er udarbejdet i et samspil mellem Teknik og Miljø og Vækstforumsekretariatet med bidrag fra projektets øvrige partnere. Det har været et krav fra Energistyrelsen, at projektets partnere dannede et konsortium eller lignende. Projektet ligger derfor helt naturligt hos Foreningen EnergiUdviklingBornholm, der sekretariatsbetjenes af Business Center Bornholm (BCB). BCB er således også overordnet ansvarlig for projektet.

Partnerne i projektet udgøres af Business Center Bornholm, Østkraft, Bornholms Forsyning, BOFA, Rønne Vand og Varme, Logics og BRK med især Teknik og Miljø, BAT samt Center for Erhverv, Uddannelse og Beskæftigelse.

Projektet bygger på en række af de indsatser, som parterne i forvejen har besluttet at gennemføre. Disse indsatser sættes ind i en sammenhæng i projektet og virker som medfinansiering til den overordnede strategiske planlægning samt enkelte yderligere delprojekter. I det strategiske arbejde indgår en række fælles workshops, hvor der sættes fokus på og afprøves forskellige scenarier for den fremtidige energiforsyning. Der vil være mulighed for politisk deltagelse i de forskellige workshops.

I bilag 2 ses ansøgning til Energistyrelsen med tilhørende bilag, herunder projektets økonomi.

Kommunens indsats i projektet

I det daglige er kommunen involveret i projektet på flere områder. Kommunen deltager både i styregruppen for projektet, i fælles workshops samt med energifaglige delelementer indenfor planlægning, transport og industrielle symbioser, som er uddybet i nedenstående.

Transport

Transport vil på et overordnet niveau blive kortlagt i forhold til registrerede køretøjer på øen, kalibreret for internationale transportfirmaer og indarbejdet i simuleringsmodellen. Herudover vil der blive foretaget en detailkortlægning i.f.t. projektparternes flåder af køretøjer dvs. den offentlige transport samt forsyningsselskabernes og kommunens samlede bilpark således, at det vil kunne kortlægges, hvor og med hvilke indsatser flåderne med fordel kan ændres til vedvarende energi (VE) drivmidler. Hertil anvendes supplerende det integrerede brugerbefordringssystem, der administreres af BAT. Nogle af de indsatser, der vil blive set på, er gasdrevne busser og tunge køretøjer, samt el drevne personbiler.

Endvidere vil der i en tematisk workshop blive arbejdet med virkemidler i forhold til, hvordan VE drevne transport i højere grad kan implementeres på øen generelt.

Industrielle symbioser

Projektet understøtter og afhjælper desuden behovet for regional medfinansiering til et statsligt initiativ om grønne industrielle symbioser i regi af Erhvervsstyrelsen, som ellers ville have krævet Vækstforums indstilling om regionale udviklingsmidler. Ved hjælp af dette projekt kan bornholmske virksomheder ligestilles med øvrige virksomheder i Danmark, hvad angår tilbud om identificering og eventuelle mulige match af grønne industrielle symbioser.

Symbiose skal her forstås som et overskydende produkt i form restfraktioner som affald, vand og / eller energi fra én virksomhed, der indgår som ressource hos en anden virksomhed. Dette kan øge virksomhedernes konkurrenceevne og bidrage til øget ressourceeffektivitet, der

energistrategisk er en tvingende nødvendighed på en ø, hvor transportafstanden og -omkostningerne til og fra øen er betydelige.

Erhvervsstyrelsen har i samarbejde med regionerne ved et pilotprojekt i 2013 gjort sig nogle positive erfaringer med grøn industrisymbiose. Bl.a. blev der oprettet en landsdækkende database med oversigt over 250 virksomhedernes indkomne og udgående ressourcestrømme, hvor i mellem der blev fundet adskillige match. Derfor fortsætter Erhvervsstyrelsen en tilsvarende flerårig ordning i 2014, 2015 samt muligvis i 2016 til dels at udbygge databasen, dels til at identificere flere match. Bornholm indgår i samarbejdet og medfinansierer sin andel af de 50 % gennem dette projekt i størrelsesordenen hhv. 50.000 kr. i 2014 og 75.000. kr. i 2015.

Midlerne anvendes til en regionalt forankret netværks- og procesmedarbejder samt en ekstern faglig konsulent, som for Bornholms vedkommende er NIRAS. Disse vil i den kommende tid både se på organiske affaldsstrømme, som der kan udvindes energi fra, samt se på øvrige materialestrømme, som kan optimere ressourceeffektiviteten. Herudover bistår vækstforumsekretariatet bl.a. med kontakten mellem Erhvervsstyrelsen og konsulenterne.

Samarbejdsmodel

Samarbejdet mellem de forskellige aktører er under udvikling, bl.a. via den nystiftede forening EUB. I projektet skal der opbygges en model for, hvordan de forskellige energisystemer spiller sammen optimalt, set ud fra både et selskabsøkonomisk og et samfundsøkonomisk synspunkt, med anerkendelse af partnernes forskellige interesser.

Samarbejdet drejer sig dels om at etablere fælles mål og midler for alle operatører, der på én gang er rodfæstede i både drifts- og markedsbetingelser, men også samspil om at udnytte ressourcerne mest effektivt på tværs af organisatoriske grænser og at udnytte alle potentialerne i værdikæden fra behovet i den enkelte husholdning via net og lagringsenheder til nuværende og fremtidige teknologiplatforme hos forsyningselskaberne.

Projektet vil have en særlig fokus på kommunikation og samarbejde.

Formidling

Der vil med udgangspunkt i de sidste års erfaringer og indsatser blive udarbejdet en fælles formidlingsstrategi rettet mod borgere og virksomheder på Bornholm. Strategien skal fokusere på den fælles historie og understøtte implementeringen af den strategiske energiplanlægning, Bright Green Island strategien og dermed den grønne omstilling af det bornholmske samfund.

Ny energistrategi

Projektet skal udover de mange delresultater fra projektets delelementer munde ud i en ny fælles energistrategi for Bornholm. Forslaget til energistrategi vil blive forelagt til politisk godkendelse.

Økonomiske konsekvenser

-

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 8: Arbejdsdelingen på idrætsområdet

Åbent punkt

8 Arbejdsdelingen på idrætsområdet

18.20.00A00-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	8	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget til efterretning.
Fritids- og Kulturudvalget til efterretning.

Resumé

De mange opgaver, som Bornholms Regionskommune dagligt varetager på idrætsområdet, er ansvarsomt fordelt med det sigte at optimere de mange daglige driftsopgaver. De kommunalt ejede idrætsområder er placeret i Center for Ejendomme og Drift med reference til Teknik- og Miljøudvalget. Arbejdet med de politiske målsætninger for området, de selvejende idrætsfaciliteter og foreninger ligger i Center for Skole, Kultur og Fritid med reference til Fritids- og Kulturudvalget. Opgave-, ansvar- og kompetencefordeling for området de forskellige aktører imellem er nu beskrevet.

Indstilling og beslutning

Servicedirektøren indstiller

- At orienteringen tages til efterretning

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

De mange opgaver, som Bornholms Regionskommune dagligt varetager på idrætsområdet, er ansvarsomt fordelt med det sigte at optimere de mange daglige driftsopgaver. De kommunalt ejede idrætsområder er placeret i Center for Ejendomme og Drift med reference til Teknik- og Miljøudvalget. Arbejdet med de politiske målsætninger for området, de selvejende idrætsfaciliteter og foreninger ligger i Center for Skole, Fritid og Kultur med reference til Fritids- og Kulturudvalget. Opgave-, ansvar- og kompetencefordeling for området de forskellige aktører imellem er nu beskrevet.

I praksis er det vanskeligt at adskille den daglige drift fra opgaven med at udvikle og understøtte fritidsaktiviteter for borgerne. Det skyldes at driften af idrætshaller og stadions i høj grad hænger sammen med den opgavevaretagelse som består i at udvikle og understøtte fritidsaktiviteter for borgerne. Tilsvarende er dialog med brugerne, formuering af regler, politikker og strategier lige så vigtige for driften.

Overordnet er det besluttet, at alt hvad der har med daglig drift af kommunalt ejede faciliteter at gøre, varetages af Center for Ejendomme og Drift. Alt hvad der har med tilskud og idrætspolitiske spørgsmål at gøre, sorterer under Center for Skole, Kultur og Fritid. Der vil i det daglige være en meget tæt dialog på tværs af disse to centre.

Dialogmøder med de mange brugere af kommunale idrætsanlæg afholdes af Center for Drift og Ejendomme, og for at sikre en fortsat god vidensopsamling kan såvel politikere fra Fritid- og Kulturudvalget som medarbejdere fra Center for Skole, Kultur og Fritid deltage. Dialogmøder med øvrige aktører henhører under Fritids- og Kulturudvalget. Center for Ejendomme og Drift deltager i de årlige budgetmøder med Fritids- og Kulturudvalget sammen med Center for Skole, Kultur og Fritid.

Politisk er ansvaret for udlån af kommunale idrætsfaciliteter tildelt Folkeoplysningsudvalget. I praksis vil det være Center for Ejendomme og Drift, der har ansvar for fordeling af tider i kommunale idrætshaller, stadions, skoler og gymnastiksale efter de overordnede principper som fastlægges af Fritids- og Kulturudvalget.

Det vil være Center for Ejendomme og Drift der i det daglige har ansvar for indkøb af inventar, redskaber og øvrigt nødvendigt materiel til de kommunalt ejede idrætsfaciliteter, mens forhold om klubbernes egne faciliteter, selvejede faciliteter, tilskud m.v., henhører til Center for Skole, Kultur og Fritid. Det er Fritids- og Kulturudvalget, der prioriterer anlægspuljen til selvejende haller. Puljen til anlægsønsker bredt indenfor fagområdet indgår i den samlede anlægspulje under Center for Ejendomme og Drift til politisk prioritering under Teknik- og Miljøudvalget.

Den aftalte opdeling af opgavevaretagelsen på idrætsområdet har haft det sigte, at lægge ansvaret ud så tæt på brugerne som muligt, samt sikre en forenklet kontakt mellem brugere og kommune. Dette samtidig med at de kommunale faciliteter drives så økonomisk rationelt som muligt i kombination med de øvrige kommunalt ejede bygninger og grønne områder.

Af hensyn til kommunikationen med de mange brugere på området er den nye organisering blev formidlet mundtligt på Fritids- og Kulturudvalgets dialogmøder i foråret 2014, såvel som der er udsendt pressemeddelelse.

Økonomiske konsekvenser

Arbejdsdelingen er en forudsætning for vedtagne organisatoriske rationaliseringsgevinster.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 9: Pilotprojekt for partnerskab vedrørende overtagelse af banepæje

Åbent punkt

9 Pilotprojekt for partnerskab vedrørende overtagelse af banepæle

00.17.00G01-0010

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	9	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget orienteres.

Resumé

Der er tidligere truffet politisk beslutning om at øge inddragelsen af civilsamfundet gennem opbyggelse af relationer, for derigennem at sætte borgernes selvhjulpethed i centrum og sætte deres netværk i spil. Formålet er at danne grundlag for opbygning af attraktive partnerskaber og resultatorienterede, innovative processer med henblik på en endnu bedre ressourceudnyttelse samt øget borgertilfredshed.

I relation hertil har Bornholms Sport og Event S/I henvendt sig om muligheden for at indgå partnerskab med Bornholms Regionskommune om banepæle. Som et forsøg lægges der op til i samarbejde at gennemføre et pilotprojekt i perioden 1/8 – 31/10 2014.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Orienteringen blev taget til efterretning.

Bo Haxthausen og Torben Rønne-Larsen kan ikke tage sagen til efterretning.

Sagsfremstilling

Der er enighed mellem kommunen og DBU Bornholm/Bornholms Sport og Event om at iværksætte et pilotprojekt omkring indgåelse af partnerskab om overtagelse af banepæle af fodboldbaner på Bornholm.

Pilotprojektet indeholder følgende:

- Gennem Bornholms Sport og Event laves der aftale med én klub på Bornholm om pasning af banepæle i perioden 1/8 – 31/10 2014.
- Bornholms Sport og Event modtager for banepæle et endnu ubestemt beløb pr. bane, som fastsættes inden opstart og ved indgåelse af endelig aftale.
- Banepæle omfatter alene græsklipning af alle fodboldklubbens bane- og øvrige græsarealer.

- BRK har stadig ansvaret for evt. gødning, vertikalskæring samt anden nødvendig baneplejelse ud over græsklipning.
- Kommunen stiller en græsklipper af typen Ransomes Cylinderklipper samt alm. plæneklipper til rådighed for Bornholms Sport og Event, som udlåner denne videre til klubben.
- Kommunen hjælper med nødvendig instruktion og "uddanner" 2-3 frivillige hjælpere fra fodboldklubben i brug af græsklipperen.
- Kommunen er forpligtet til at overtage forpligtigelsen af græsklipningen i pilotperioden, hvis fodboldklubben ikke kan løfte opgaven. I forhold til afregningen vil der så ske en i restperioden forholdsvis modregning.
- I særlig nødsituation under sygdom m.m., hvor klubben ikke kan finde frivilligt mandskab, vil BRK i nødvendigt omfang stå som backup med mandskab. Der vil her ske en modregning efter gældende timetakster.

Pilotprojektet har til formål:

- At undersøge klubbernes evne til forsyningssikkerhed.
- At undersøge klubbernes evne til at rekruttere "baneplejere" (frivillige/honorarlønnet) for derigennem at få konstateret, om en evt. indgåelse i et mere formaliseret partnerskab er en gangbar mulighed.

Grundet den korte tidsmæssige proces, der hidtil har været, skal der frem til og inden den 1/8 2014 udarbejdes en endelig partnerskabsaftale med de driftsmæssige-, økonomiske- og øvrige rammevilkår. Grundet Teknik- og Miljøudvalgets mødeplan, og de foreløbige positive forhandlinger, der har været mellem parterne, er det dog valgt allerede nu at orientere udvalget om planerne for pilotprojektets forventede gennemførelse.

Hele pilotprojektets gennemførelse forudsætter derfor, at der kan opnås den nødvendige gensidige enighed om en endelig aftale.

Økonomiske konsekvenser

Der forventes ingen økonomiske konsekvenser i forhold til pilotprojektets gennemførelse, da udgiften ikke vil overstige den udgift, der er forbundet med løsningen af opgaven i dag.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 10: Retningslinjer for samarbejde vedr. anlægsbevillinger til nybyggeri, ombygninger og tilbygninger

Åbent punkt

10 Retningslinjer for samarbejde vedr. anlægsbevillinger til nybyggeri, ombygninger og tilbygninger

82.00.00A26-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	10	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget til efterretning.

Resumé

Kommunalbestyrelsen godkendte d. 30. januar 2014 en ændring af styrelsesvedtægterne. Som konsekvens af ovenstående skal procedurer for administrativt og politisk samarbejde omkring byggeopgaver tilpasses.

Ændring af procedurer er behandlet og godkendt i både chefgruppen og direktionen.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller:

- at orientering tages til efterretning

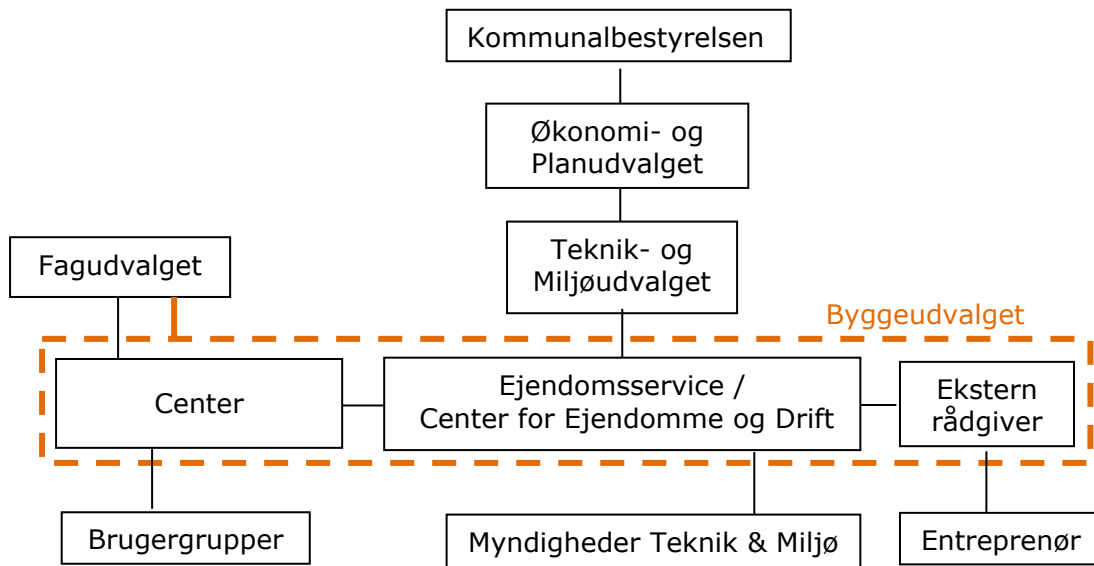
Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Arbejdsstruktur

Alle anlægsopgaver vedr. nybyggeri, tilbygninger og ombygninger bringes til behandling igennem budgetprocessen via det relevante fagudvalg. Når der foreligger et budgetforlig, skal de godkendte projekter igennem følgende organisatoriske arbejdsstruktur:

Det er det center, som bruger bygningen, som er ansvarlig for at definere, om der er brug for at etablere en evt. bygherreorganisation med politisk deltagelse. Det er centeret som står for brugerinddragelse.

Bygningsgruppen i Ejendomsservice er projektleder i alle projekter med eller uden en bygherreorganisation.

Forslag til evt. bygherreorganisation

Byggeudvalg

Politiker Fagudvalget

Politiker Teknik- og Miljøudvalget

Centerchef

Leder

Brugerrepræsentant

Projektleder, Center for Ejendomme og Drift

Evt. ekstern rådgiver

Brugergruppe

Projektleder, Center for Ejendomme og Drift

Leder/Daglig leder

Brugerrepræsentanter

Arbejdsmiljørepræsentant

Byggeudvalget har til opgave at træffe beslutning og indstille til videre politisk behandling. Byggeudvalg skal sikre at projektets overordnede intentioner, mål, økonomi, tidsramme, m.v. overholdes.

Brugergruppens arbejde består i at løse særlige klart definerede delopgaver som f.eks. at udarbejde forslag til byggeprogram/programoplæg til afgrænsede dele af byggeopgaven eller afklare brugerkrav til særlige funktioner. Brugergruppens formål er at udvikle grundlag, som kan kvalificere beslutningerne i forhold til brugernes behov. Der tages udgangspunkt i den faglige viden og de interesser, som er repræsenteret i brugergruppen.

Projektlederen vil være bindeledet til brugergruppen i samarbejde med institutionsleder, og skal sikre at brugerne løbende orienteres om projektets stade og det videre forløb.

Kompetencefordeling:

Byggeopgaver		Kompetencefordeling			
B= Beslutter R= Rådgiver M= Medvirker	A= Ansvarlig O=Orienteres	KB via Fagudvalg	KB via TMU	Brugernes center	Ejendomsservice
IDÉFASE					
Definere anlægsønske og behov		B		A	M
Totalvurdering og overslagspris				A	R
Anlægsønske bringes videre igennem budgetprocessen		B		A	
PROJEKTERINGSFASE					
Etablering af Bygherreorganisation		B		A	M
• Forslagsfase:					
- Brugergruppernes bidrag til programoplæg				A	R
- Programoplæg/ byggeprogrammets udarbejdelse				M	A
- Idéskitser og projektforslag				M	A
• Forprojekt:					
- Arkitektprojekt				M	A
- Ansøgning om anlægsbevilling			B	M	A
- Ingeniørprojekt, tekniske beskrivelser				O	A
- Byggeansøgning				O	A
• Hovedprojekt:					
- Detaljeprojektering				O	A
- Udbudsmateriale				M	A
UDBUDSFASE					
- Styling af udbudsproces					A
UDFØRELSE					
- Bygherretilsyn					A
- Økonomistyring					A
- Mindre projektændringer				M	A
- Større projektændringer		O/B	B	M	A
- Byggeregnskab					A
- Afleveringsforretning				M	A
- Indflytning				A	M
- Garantieforsyn				M	A

— — — — : I projekter med bygherreorganisation skal Byggedvalg medvirke i projekteringsfase og frem til aflevering.

Anlægsønsker som medtages i Idéfasen skal være afklaret intern i centeret og formidles til Center for Ejendomme og Drift, Ejendomsservice, Bygningsgruppen. Definitionen skal indeholde en kortfattet beskrivelse af:

- Institution
- Beskrivelse af anlægsønsket
- Formål med anlægsønsket
- Placeringsønsker (grund / bygning, hvor i bygningen)
- Aktiviteter som skal rummes
- Antal brugere
- Anden relevant oplysning / specifik behov

Brugernes center fremsender ovennævnte til bygningsgruppen i Ejendomsservice senest d. 1. marts. Evt. andre alternative scenarier vurderes i samråd med Ejendomsservice.

Totalvurdering inkl. overslagspris afleveres til centeret senest 14 dage før frist for indlevering af budgetbidrag således, at projektet kan indgå i budgetforhandlingen primo juni.

Totalvurdering vil bestå af:

- En vurdering i forhold til byggeriets evt. påtænkte placering og udformning, som analyseres i samarbejde med myndighederne hos Teknik & Miljø i forhold til gældende krav.

- Krav i forhold til planmyndighed (lokaliseringsovervejelser, evt. kommune og lokalplanlægning, miljøvurdering)
- Krav i forhold til andre myndigheder, der skal indarbejdes i projektet (bygningskrav, miljølovgivning etc.)

- En totaløkonomisk beregning udarbejdet af Ejendomsservice hvor bygningstilstand, anlægsomkostninger, driftsomkostninger, m.m. bliver taget i betragtning.

Den præcise størrelse på anlægsrammen vil dog først kendes i projekteringsfasen.

Evt. rådgiverhonorar til projekterings- og udbudsphase gives til Center for Ejendomme og Drift i forbindelse med budgetvedtagelse. Bevillingen placeres under Teknik og Miljøudvalget, politikområde 10, Center for Ejendomme og Drift.

Myndighedsproces (fx evt. lokalplan/kommuneplantillæg) indarbejdes i projektets tidsplan allerede ved projekteringsfasens opstart.

Hvis et center har et anlægsønske, som de selv har sparet op til, kan projektforslaget sættes i gang uafhængigt af budgetprocessen. Når anlægsrammen kendes, søges om frigivelse af midler. Derudover skal projektet følge alle yderligere retningslinjer som er beskrevet i dette forslag.

Det er projektlederen i bygningsgruppen som står for projektstyring fra programoplægget, tilsyn af byggeriet og økonomistyring af anlægsbevillingen. Hermed bl.a. afholdelse af projektmøder således, at projektet og tidsplanen følges.

Projektlederen skal sikre løbende inddragelse af institutionens ledelse samt evt. bygherreorganisation. Der vil under alle faser være tæt samarbejde mellem institutionen og Ejendomsservice. Dels kan de indkomne tilbud vise en afvigelse i forhold til anlægsrammen, så det bliver nødvendigt med tilpasninger, og dels vil der undervejs være brug for tæt samarbejde og opfølgning i forhold til projektet. Projektet må derfor justeres således, at denne økonomiske forudsætning overholdes. Projektets evt. justeringer bliver resultat af et kompromis, som bliver drøftet i bygherreorganisationen.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 11: Anlægsbevillinger til vedligeholdelse / bygningsfornyelse af kommunens udlejningsboliger - 4. etape

Åbent punkt

11 Anlægsbevillinger til vedligeholdelse / bygningsfornyelse af kommunens udlejningsboliger – 4. etape

82.07.00P20-0012

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	11	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.
Økonomi- og Planudvalget indstiller.
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Økonomi- og Erhvervsudvalget godkendte den 9. januar 2007, at halvdelen af provenuet ved salg af kommunale boligudlejningsejendomme fremover tilgår en pulje til vedligeholdelse og forbedring af de tilbageblevne kommunale boliger for at bringe vedligeholdelsesstandarden op på et rimeligt niveau.

Der søges om anlægsbevillinger til vedligeholdelse af beboelsesejendomme, finansieret af denne pulje.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller:

- a) at der gives en anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på i alt 606.346 kr. (udgift) til de i økonomiafsnittet nævnte vedligeholdelsesarbejder
- b) at der gives en anlægsbevilling og afsættes rådighedsbeløb på -150.000 kr. (indtægt) til statsrefusion af byfornyelsesudgifter vedrørende istandsættelse af lejlighed 15C på Søndre Allé 2/Løkkegade 15, Rønne
- c) at nettoudgiften, som udgør 456.346 kr., finansieres af puljen til vedligeholdelse af restboligmassen
- d) at anlægsbevillingerne gives til Center for Ejendomme og Drift under Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Indstillingen anbefales.

Bo Haxthausen kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Boliggruppen under Ejendomsservice har vurderet behovet for større vedligeholdelsesarbejder på kommunens beboelsesejendomme og prioriteret disse.

Der søges om anlægsbevillinger til følgende arbejder:

- Istandsættelse af lejlighed 15C, den sidste på Søndre Allé 2/ Løkkegade 15, Rønne med etablering af nyt køkken, badeværelse, el-, vand- og varmeinstallationer.
- Renovering af udearealer.
- Istandsættelse af vinduer, døre og stakit på Søndre Alle/Løkkegade.
- Nyt køkken i Hedningestræde 6, Rønne
- Evt. skur på Marie Kofoedsvej 1-5, Rønne

Byfornyelsesarbejder

Søndre Alle 2/ Løkkegade 15, Rønne er et boligkompleks beliggende på matr. nr. 251 Rønne Bygrunde. Rønne Kommune udførte i 1996 et byfornyelsesprojekt på ejendommen, hvor 12 boliger blev ombygget til 8 boliger.

Der blev etableret nye køkkener, nye badeværelser, nye el-, vand- og varmeinstallationer. Den udvendige klimaskærm blev forbedret med nyt tag og renovering af vinduer og døre.

Beboeren i den sidste lejlighed ønskede ikke at fraflytte lejligheden, så kommunen måtte afslutte byggeriet uden at have renoveret denne lejlighed.

I den mellemliggende periode er boligen blevet udlejet til en beboer, der havde et akut boligbehov.

Lejligheden er nu tom og det vurderes, at den er i så ringe stand, at det ikke vil være muligt at genudleje boligen. Lejen for den ikke-istandsatte lejlighed ligger på 1.221,75 kr. om måneden. Lejen i de øvrige lejligheder ligger på 3.000 – 3.550 kr. om måneden afhængig af antallet af m². En fornyelse af lejlighed 15C vil betyde, at det bliver muligt at genudleje den samt at lejen kan hæves til samme niveau som for de øvrige lejligheder.

Øvrige arbejder

Renovering af udearealer på Søndre Allé 2/Løkkegade 15

Vinduer, døre og stakit udskiftes/istandsættes på Søndre Alle 2/Løkkegade 15.

Der udskiftes køkkenet i Hedningestræde 6, Rønne.

Hvis det er muligt indenfor den nuværende pulje etableres et skur ved Marie Kofoedsvej 1-5, Rønne. Der er i dag et halvtag, men der ønskes et skur, der kan aflåses.

Økonomiske konsekvenser

Siden Kommunalbestyrelsen den 30. maj 2013 meddelte anlægsbevilling til bygningsvedligeholdelse af boligudlejningsejendommene (3. etape), er der solgt ledige kommunale boliger.

Halvdelen af det opnåede provenu ved salg af disse boligudlejningsejendomme er blevet overført til puljen til vedligeholdelse af restboligmassen. Rådighedsbeløbet i denne pulje udgør 456.346 kr. efter overførsel fra budget 2013.

Der søges om anlægsbevillinger til vedligeholdelse af beboelsesejendomme, finansieret af denne pulje:

Byfornyelsesarbejder:

Udgifter 455.000 kr.

Indtægter -150.000 kr. (refusion fra staten for udgifter til bygningsfornyelse)

Øvrige arbejder:

Udgifter 151.346 kr.

I alt, netto 456.346 kr.

Beløbet vil blive disponeret til følgende vedligeholdelsesarbejder (4. etape) på de respektive ejendomme:

Istandsættelse af lejlighed 15C på Søndre Allé 2/ Løkkegade 15, Rønne med etablering af nyt køkken, badeværelse, el-, vand- og varmeinstallationer.

Samlet beløb: 455.000 kr.

Udskiftning/istandsættelse af vinduer, døre og stakit på Søndre Alle/Løkkegade. I alt op til 75.000 kr.

Udskiftning af køkken i Hedningestræde 6. I alt op til 75.000 kr.

Supplerende sagsfremstilling og/eller administrativ tilføjelse

Ingen.

Punkt 12: Omlægning af byggesagsgebyrer til timetakst pr. 1. januar 2015

Bilag

Bilag. Priseksempler byggesager

Åbent punkt

12 Omlægning af byggesagsgebyrer til timetakst pr. 1. januar 2015

02.00.06S29-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	12	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller.
Økonomi- og Planudvalget indstiller.
Kommunalbestyrelsen beslutter.

Resumé

Når kommunerne fremover opkræver byggesagsgebyrer, skal dette ske ud fra en timetakst, der er ens for alle sager, der pålægges gebyr. Gebyret fastsættes ud fra medgået tid til behandling af byggesagen.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller

- at taksterne på byggesagsbehandlingen fra 1. januar 2015 følger den beregnede timetakst gældende for sager, hvor der træffes en afgørelse med hjemmel i byggeloven
- at timetaksten gælder for mindre bygninger
- at der takseres for behandling af byggesager, der resulterer i afslag
- at der takseres for behandling af lovliggørelsessager
- at der takseres for behandling af dispensationer

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Indstillingen anbefales.

Sagsfremstilling

Folketinget har ved lov nr. 640 af 12. juni 2013 besluttet, at kommunerne fra 1. januar 2015 skal opkræve gebyrer for byggesagsbehandlingen efter tidsforbrug, såfremt kommunen vælger at opkræve gebyrer.

I dag opkræver Bornholms Regionskommune et gebyr for byggesagerne fordelt på et grundgebyr og et gebyr pr. m². Gebyrerne er i dag fastsat inden for 5 kategorier af byggesager samt et fast beløb for dispensationer.

I Byggelovens § 28, stk. 1, er det fastsat, at gebyrer for kommunalbestyrelsens behandling af ansøgninger i henhold til loven skal opkræves efter tidsforbrug. De nærmere regler er fastsat i BR10 kap. 1.12, stk. 1-7, og træder i kraft den 1. januar 2015. Det er op til kommunalbestyrelsen at beslutte, om der skal opkræves gebyrer til finansiering af byggesagsbehandlingen, og i givet fald om det kun gælder for visse sagstyper.

Jf. BR10 kap. 1.12, stk. 3 fremgår det, at kommunalbestyrelsen selv kan bestemme, om der kun skal opkræves gebyrer i nogle typer af sager. Det er dog ikke muligt at friholde enkelte typer af sager i en kategori af sagstyper, da der ikke må ske en usaglig forskelsbehandling af borgerne. Det betyder, at det ikke længere er muligt at friholde foreninger godkendt iht. Folkeoplysningsloven, såfremt der i øvrigt opkræves gebyrer for denne type af sager. I dag undtages de for gebyrer for byggesagsbehandlingen til engangstilladelser til tribuner, scener mv.

Vælges det at undtage en hel sagstype for gebyropkrævning, skal indtægten til finansiering af dette skattefinansieres, da omkostningerne ved behandlingen af disse sager ikke må dækkes af gebyrindtægterne fra de øvrige sagstyper.

Vælger kommunalbestyrelsen at beslutte at undtage alle byggeansøgninger i erhvervsgruppen fra at skulle betale gebyrer, vil dette betyde, at der skal skattefinansieres 1,8 mio. kr. for at dække omkostningerne til sagsbehandlingen på dette område.

Fra 1. januar 2015 skal alle sager afregnes efter samme timetakst. Gebyret i hver enkelt byggesag skal således afspejle den tid byggesagsbehandlere reelt har brugt på at behandle byggesagen. Dette betyder også, at gebyret vil være højere i komplekse byggesager end i mindre tidskrævende sager.

Det er dog muligt at fastsætte et fast gebyr for mindre bygninger jf. BR10 kap. 1.12, stk. 6. Ved mindre bygninger forstås carporte, garager, udhuse, drivhuse mv samt tilbygninger hertil. Dvs. sager efter BR10 kap. 1.5 (nuværende byggesagsgebyrer kategori 1).

Kommunalbestyrelsen fastsætter selv, hvilke mindre bygninger, der er omfattet af beslutningen om et fast gebyr. Ved benyttelse af fast gebyr vil der, alt efter hvor niveauet for gebyret fastsættes, være en risiko for, at der ved sager, der kræver længere tids dialog, indhentning af oplysninger mv. vil der være et forholdsmæssigt stort ressourceforbrug, som ikke dækkes af gebyret. Det vil derfor fortsat være nødvendigt, at tidsregistrere samlet på typen af sager for, at overvåge at de samlede gebyrindtægter fra denne type sager ikke overstiger udgifterne.

Ud over de sager, BRK i dag opkræver gebyr for, kan der opkræves et gebyr for sager, hvor afgørelsen er et afslag. Gebyret skal her ligeledes beregnes ud fra tidsforbrug og til samme timepris som øvrige. Tidsforbruget på behandling af byggesager, der ender med et afslag er oftest mindst lige så stort som ved en byggesag, hvor der gives tilladelse.

Der kan endvidere opkræves gebyr for dispensationer jf. BR10 kap. 1.12, stk. 1. Der tages i dag et fast gebyr for dette, undtaget er visse foreninger.

Kommunalbestyrelsen kan endvidere opkræve gebyr ved lovliggørelsessager. Dette gøres allerede i dag.

Der er alene muligt at opkræve byggesagsgebyr i de sager, hvor der træffes en afgørelse med hjemmel i byggeloven. Der kan derfor ikke opkræves byggesagsgebyr for afgørelser, der træffes med hjemmel i anden lovgivning, herunder når der i BVL træffes afgørelse med hjemmel i Planloven. Dog er det muligt at opkræve gebyr, når det i forbindelse med en byggesag skal vurderes om et byggeri kan tillades, at påses om anden lovgivning er overholdt, herunder Planloven.

Tidsforbruget omfatter perioden fra kommunen påbegynder selve byggesagsbehandlingen og indtil byggesagen afsluttes ved, at byggeriet endeligt kan tages lovligt i brug. Dvs. at alle sagsbehandlingsskridt, som har en naturlig tilknytning til byggesagsbehandlingen, medregnes i byggesagsgebyret. Hertil kan medregnes tidsforbrug på forhåndsdialoger med ansøger, hvor kommunen vurderer, at der er tale om egentlig byggesagsbehandling, selvom der endnu ikke er modtaget en egentlig byggeansøgning. Dvs. hvor der afholdes møder mv. samt foretages vurderinger, der tager udgangspunkt i et konkret byggeprojekt og hvor der ikke blot er tale om den almindelige forvaltningsretlige vejledningspligt.

Det fremgår af gebyrvejledningen, at det altid vil bero på en konkret vurdering fra den enkelte kommunes side, hvilke omkostninger denne kan kræve gebyr for, idet det afgørende er, at kommunen kan dokumentere, hvilke udgifter og indtægter denne har på byggesagsområdet.

Jf. BR10 kap. 1.12, stk. 5, skal byggesagsgebyret udspecificeres overfor ansøger ved opkrævningen.

Ved udregning af timeprisen kan medtages både direkte og indirekte udgifter til byggesagsbehandlingen.

Der skal endvidere udarbejdes en instruks for byggesagsbehandlernes tidsregistrering, så denne foretages ensartet.

Timetaksten udgør på den baggrund kr. 504,31 kr.

I vedhæftede bilag er opstillet eksempler på priserne ved de nuværende gebyrer sammenholdt med den beregnede timetakst.

Nogle kommuner bruger allerede i dag timetakst ved afregning af byggesagsgebyrer.

I Guldborgsund Kommune er timetaksten i 2014 på 614 kr. og i Tønder Kommune er den på 688 kr.

Økonomiske konsekvenser

Ved den beregnede timetakst forventes indtægterne fra byggesagsgebyrer i 2015 at udgøre 3,0 mio. kr., hvilket svarer til en øget indtægt på 0,2 mio. kr. i forhold til det niveau, der allerede er afsat i budget 2015.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 13: Status på byggesagsbehandling for 4. kvartal 2013 og 1. kvartal 2014

Bilag

Igangværende sager

Afgjorte sager

Åbent punkt

13 Status på byggesagsbehandling for 4. kvartal 2013 og 1. kvartal 2014

02.34.00P05-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	13	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget til orientering.

Resumé

På udvalgsrådet den 5. marts 2013 blev der besluttet nye mål for sagsbehandlingstider vedrørende byggesager.

Med denne sagsfremstilling gives der en status pr. 31.12.2013 og 31.03.2014 over henholdsvis igangværende sager (opgjort i antal og %) og sager hvor der er truffet en afgørelse i perioden 1. oktober – 31. december 2013 og 1. januar – 31. marts 2014 (opgjort i gennemsnitstid/uger).

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller,
at orienteringen tages til efterretning.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

De gældende sagsbehandlingstider for sagstyperne er:

- BR1: 4 uger (Garager, carporte, udhuse og lignende mindre bygninger.)
- BR2: 4 uger (Fritliggende og sammenbyggede enfamiliehuse med lodret lejlighedsskel).
- BR3: 4 uger (Visse avls- og driftsbygninger samt industri- og lagerbygninger)
- BR4: 6 uger (Faste konstruktioner som ikke er egentlig bebyggelse, eks. antenner, master, skiltning m.fl.)
- BR5: 6 uger (Kategorier der ikke hører under øvrige kategorier, ex. kontorbygn., butikker, boligbebyg. med vandret lejlighedsskel, visse industri- og lagerbygninger m.fl)
- BVL: 5 uger (Ejendomme omfattet af bevarende lokalplan og svenskehusdeklarationen samt skiltesager).

Der arbejdes med to typer af statistikker:

- statistik over igangværende sager og
- statistik over afsluttede sager

For begge typer af statistikker gælder, at der i sagsbehandlingstiden kun medtælles de dage, hvor der foretages reel sagsbehandling eller hvor sagen ligger i kø. De dage, hvor en sag f.eks. har været i høring, eller hvor der afventes yderligere/afklarende ansøgningsmateriale er derfor ikke talt med.

Vedrørende igangværende sager:

Generelt er der ikke de store udsving, når man ser på sagsantallet og den tid sagerne har ligget i kø. Den grafiske fremstilling hvor summerne vises i %, vil med få sager se mere markant ud.

For sagerne i gruppe BR5 er der en mindre stigning i sagsantallet og i den tid sagerne har ligget i kø. Sagstypen behandles på erhvervskontoret, hvor statistikken afspejler en ressourcemæssig udfordring, idet der fortsat bruges ressourcer på opgaven med digitalisering. Der er ligeledes her ofte tale om sager af stor kompleksitet.

Vedr. afgjorte sager (sager hvor der er truffet en afgørelse):

Fra fjerde kvartal 2013 til første kvartal 2014 ses der generelt en forbedret sagsbehandlingstid. For alle sagstyperne gælder det således at de i første kvartal 2014 ligger inden for den af udvalget udmeldte målsætning.

Økonomiske konsekvenser

Intet.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 14: Principper for anvendelse af kommunale arealer til stadepladser, udeservering mv.

Åbent punkt

14 Principper for anvendelse af kommunale arealer til stadepladser, udeservering mv.

01.02.17P16-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	14	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Teknik og Miljø har modtaget en henvendelse fra foreninger og forretningsdrivende fra Gudhjem. De ønsker at Teknik og Miljø's nuværende administration af brugen af kommunale arealer til stadepladser, udeservering og omførsel af varer, ændres. Teknik og Miljø redegør her for den nuværende praksis samt fremtidige muligheder.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller

at udvalget drøfter om der skal ske ændringer i den nuværende praksis

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Sagen drøftet. Udvalget vil indkalde relevante parter til dialogmøde i efteråret 2014.

Sagsfremstilling

Ud over Store Torv i Rønne samt torvene i Svaneke og Nexø, er der ingen regulativer der beskriver hvad der må forhandles, eller på hvilke tidspunkter arealerne må anvendes.

Administrationen af en del af torvepladser mv. er i høj grad overladt til de lokale foreninger

Denne sagsfremstilling gælder alene kommunale arealer der anvendes til stadepladser, udeservering, omførsel af varer (gadesalg) mv., det vil sige på vej- og havnearealer. Der er mulighed for at søge om salg af is, kager mv. på andre arealer, men de behandles efter den gældende lovgivning (fredning, strandbeskyttelse mv.).

Nuværende praksis:

Udeservering

- Efter ansøgning tildeles interesserede restauranter mv. et areal til udeservering i forbindelse med virksomheden. Taksten er vedtaget i forbindelse med budgettet,

hvilket gælder både for vej- og havnearealer. På Rønne Torv er der stillet æstetiske krav til møbler, afspærring og parasoller.

- Der administreres yderst lempeligt. Alle får stort set tilladelse til udeservering hvis det er muligt. Der bliver dog stillet krav om opfyldelse af fortovsregulativet (fri passage). Gælder for både veje og havne.

Havnearealer

- Stadepladser på havnearealer er reguleret i takstregulativet for havnene. Arealerne kan kun lejes til udgang af året og administreres af havnegruppen/havnefogeden.
- Der stilles ingen krav om hvad man må sælge, eller til udseendet af salgsvogne mv., men salgsvogne må kun være på havnen når der er åbent.
- Taksterne er reguleret i forbindelse med budgettet og udeserveringstaksten er det samme som for veje. Man betaler for mindst 10 m² udeserveringstakst og derudover mindst 15 m² til normal havnetakst. Indtægterne er en del af driftsgrundlaget for havnene.
- Man er ikke sikret en speciel plads hver gang, ligesom man må acceptere en anden eller slet ingen plads når der f.eks. er folkemøde, Sol over Gudhjem, jazzfestival, markedsdage eller andre særlige begivenheder på havnene.
- Stadeholdere eller andre uden eget CVR. NR. kan slå sig sammen i foreninger, og få en fælles aftale om brug af havnearealer. Det vil minimere omkostningerne for stadeholderene og gøre det nemmere for dem at arrangere fælles arrangementer. Det sker pt. i Allinge (onsdagsmarked med ca. 40 "kræmmere") og i Gudhjem med et kræmmermarked med ca. 5- 10 deltagere.

Torve og pladser (markedsdage, kræmmermarkeder mv.)

- På Store Torv i Rønne er der indgået en aftale med torvehandlerforeningen om torvehandel.
- På Nexø Torv og Skippertorvet varetages administrationen af torvehandlen af de lokale
- På Svaneke Torv ansøges en gang årligt om tilladelse til at benytte torvet. Torvehandlen administreres lokalt
- På Aakirkeby Torv er det kutyme at der afholdes torvedage mv. på særlige dage. Administreres af de lokale
- Der gives ikke tilladelse til kommercielle stadepladser der reklamerer for eller sælger produkter, der ikke kan forbruges umiddelbart på stedet.

Omførsel af varer (salg af produkter fra bevægeligt køretøj)

- Omførsel af varer er reguleret i lov om næring, og må ske fra offentlig vej efter godkendelse af vejbestyrelsen (kommunen) og i overensstemmelse med færdselsloven.
- Der gives generelt tilladelse til alle former for omførsel der er i overensstemmelse med lovgivningen.
- Der bliver ikke stillet krav om udseende af køretøjet
- Administrativt er det besluttet ikke at give tilladelse til at benytte offentlige afmærkede parkeringspladser, eller på pladser hvor der i forvejen er et regulativ

Fremtidige overvejelser:

Udeservering

- Skal taksterne gradueres efter hvor man har udeservering (De større byers torve, i turistbyerne eller andre attraktive steder)?
- Skal der stilles krav til æstetik?
- Må der være udeservering fra mobile stader (pølsevogne, kaffevogne, isvogne mv.) på havne eller pladser?

Havnearealer

- Ønsker man fortsat at der kan være studepladser på havnene, med det liv der skabes på havnene, og selvfølgelig også med den konkurrence det udsætter det etablerede erhverv for?
- Skal der stilles æstetiske krav?
- Skal lejen gradueres efter stedet?

Torve og pladser (Markedsdage, kræmmermarkeder og lign.)

- Skal der udarbejdes regulativer for flere – eller alle – pladser? Der er i dag ikke en samlet oversigt over hvad der bliver handlet med på de enkelte pladser.
- Skal der stilles æstetiske krav ligesom på Store Torv i Rønne?
- Skal der være en mere central styring af området? Dette vil medføre at der skal afsættes betydelige personaleresourcer til denne opgave.
- Skal det være tilladt med kommercielle studepladser – evt. mod betaling?

Omførsel af varer

- Ønsker man at der fortsat skal være tilladt med omførsel af varer (kaffecykler, isbiler mv.) på hele øen?
- Skal omførsel alene være tilladt uden for bycentrene og havnene?
- Skal det fortsat ikke være tilladt at benytte afmærkede parkeringspladser?
- Skal der føres mere kontrol med om betingelserne bliver overholdt – hvilket vil betyde at der skal afsættes betydelige personaleresourcer til opgaven?

Økonomiske konsekvenser

Ingen – alene en principiel drøftelse. Eventuelle ændringer i principperne eller taksterne, vil påvirke budgettet.

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 15: Endelig vedtagelse af lokalplan nr. 078 - Bevaring af dobbelt- og rækkehuse

Bilag

Indsigelse til LP nr. 078

Lokalplanforslag nr. 078

Åbent punkt

15 Endelig vedtagelse af lokalplan nr. 078 - Bevaring af dobbelt- og rækkehuse

01.02.05P16-0145

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	15	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget Indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Den 27. februar 2014 besluttede kommunalbestyrelsen, at sende lokalplanforslag nr 078 for bevaring af dobbelt- og rækkehuse i 8 ugers offentlig høring.

Forslaget er nu været i offentlighøring fra den 12. marts til den 12. maj 2014, og der er i perioden indkommet 1 indsigelse.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller

at lokalplanforslag 078 – bevarende lokalplan for dobbelt- og rækkehusbebyggelse i Rønne og Nexø vedtages med en mindre ændring.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Anbefales.

Sagsfremstilling

Bebyggelserne, som lokalplanen omfatter, består af et antal ens dobbelt- eller rækkehuse opført i 1940'erne og -50'erne. Når et tag skal udskiftes, er husejeren som udgangspunkt forpligtet til at opfylde bygningsreglementets isoleringskrav. Dette kan i det enkelte tilfælde have den afledte konsekvens, at tagfladen på halvdelen af et dobbelthus forhøjes væsentligt. Teknik & Miljø vurderede, at helhedsindtrykket i disse områder er bevaringsværdigt, og vil blive påvirket væsentligt af mulige tag- eller facadeændringer på den enkelte bolig. Ingen af områderne med disse ens huse er omfattet af en lokalplan der kan sikre en hensigtsmæssig bevaring af bygningernes eksisterende arkitektur.

Hvis ejendommen er omfattet af en bevarende lokalplan, er der i bygningsreglementet indskrevet en dispensationsmulighed fra isoleringskravene, såfremt dispensationen gives af byggetekniske eller arkitektoniske hensyn (bevaringsværdi).

Indsigelsen

Erik Lund, Blykobbevej 8, Rønne, gør indsigelse mod den del af lokalplanen, der vedrører Blykobbevej:

Indsigeren er ikke enig i, at den omfattede bebyggelse på Blykobbevej er en samlet helhed med markante miljømæssige kvaliteter. Ved modernisering af en ejendom giver lokalplanen ingen retningslinjer for, hvilke vinduer og døre der kan forvente at blive godkendt. Ved udskiftning af tagbeklædningen på lige numre af Blykobbevej vil det være ønskeligt, at kunne montere tagvinduer mod gadesiden for, at få et bedre lysindfald. Lokalplanen afskærer ejerne fra at etablere solceller på tagene uden dispensation/ tilladelse fra kommunalbestyrelsen. Lokalplanen skaber uklarhed omkring boligernes anvendelses formål vedrørende erhverv i egen bolig. Som lokalplanforslaget er formuleret, må den enkelte lodsejer forlige sig med vilkårlighed i forvaltning.

Teknik & Miljøs kommentar:

Det anbefales at dele af indsigelsen imødekommes, så lokalplanens § 5.1 "Bevaring af eksisterende bebyggelse" - ændres fra denne formulering:

"Den eksisterende bebyggelses udvendige facader og bygningsdele må ikke nedrives, ombygges, pudses, males eller på anden måde ændres, herunder udskiftning af vinduer og døre, uden kommunens forudgående tilladelse.

- til denne formulering:

"Ved istandsættelse skal de ydre oprindelige proportioner og materialer på tag og facader bibeholdes".

Det anbefales derimod ikke, at indsigelsen vedr. carportes og garagers placering imødekommes, da den homogene rytme i den sammenhængende bygningsarkitektur med åbne forhaver forstyrres ved bebyggelse i området mellem vej og facade.

Indsigeren mener herudover, at lokalplanen skaber uklarhed om det er tilladt at drive liberalt erhverv fra boligen, når det er beboeren, som er den erhvervsdrivende. Teknik & Miljø kan oplyse, at planloven altid giver mulighed for at helårsbeboelse kan suppleres med erhvervsmæssig anvendelse, når anvendelsen sker med direkte tilknytning til helårsbeboelsen og ikke medfører gener i området. Der er derfor ikke nogen ændring i den eksisterende mulighed for erhvervsanvendelse.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 16: Endelig vedtagelse af lokalplan for en daginstitution og erhverv i Nexø

Bilag

Lp forslag 077

Naturstyrelsens bemærkninger

Åbent punkt

16 Endelig vedtagelse af lokalplan nr. 077 for daginstitution og erhverv i Nexø

01.02.05P16-0144

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	16	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen besluttede den 27. februar 2014 at sende kommuneplantillæg nr. 016 og lokalplanforslag nr. 077 for daginstitution og erhverv i Nexø i 8 ugers offentlighøring. Forslagene har nu været i offentlig høring fra den 12. marts til den 12. maj 2014, og der er i høringsperioden indkommet en kommentar fra Naturstyrelsen.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller

at kommuneplantillæg nr. 016 og lokalplan forslag nr. 077 vedtages endeligt, med en mindre ændring.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Anbefales.

Bo Haxthausen kan ikke medvirke.

Sagsfremstilling

Kommunalbestyrelsen ønsker at opføre en ny integreret daginstitution i Nexø med plads til ca. 120 børn. Begrundelsen herfor er en planlagt sammenlægning af de to eksisterende institutioner, Karlsvognen og Stjernehuset, i Nexø.

En gældende lokalplan nr. 073 for et erhvervsområde i Nexø omfatter også det aktuelle område, som påtænkes anvendt til daginstitution. I Lokalplan nr. 073 er det aktuelle område udlagt som et delområde, som ikke må tages i anvendelse før der er foretaget en supplerende lokalplanlægning. Denne lokalplan nr. 077 skal således afløse lokalplan nr. 073 for denne del af området.

Lokalplanen omfatter ca. 2,5 ha. beliggende syd for Industrivej, i den vestlige udkant af erhvervsområdet. Lokalplanen muliggør etablering af en daginstitution. Det vurderes, at eksisterende erhverv i naboområdet ikke medfører væsentlige gener for institutionen. Overskydende uudnyttet areal udlægges til erhverv uden væsentlige miljøgener. Lokalplanen indeholder bebyggelsesregulerende bestemmelser, herunder bestemmelser vedr. placeringen af en ny institutionsbygning.

Kommuneplantillæg nr. 016 skal sikre at kommuneplanen bringes i overensstemmelse med lokalplanlægningen, så et areal i erhvervsområdet ændres til offentlige formål i kommuneplanen.

Bemærkning fra Naturstyrelsen

I Naturstyrelsens høringssvar præciseres, at lokalplanen i forbindelse med udlæg til særligt pladskrævende varegrupper, skal indeholde bestemmelser om det maksimale bruttoetageareal for de enkelte butikker og det samlede bruttoetageareal, der kan anvendes til butikksformål jf. planlovens § 15. stk. 8.

Teknik & Miljø kommentar

I den forudgående lokalplan for området nr. 073 er der mulighed for etablering af nye butikker til pladskrævende varegrupper. Det maksimale bruttoetageareal for de enkelte butikker og det samlede områdes bruttoetageareal er fastlagt for det område. Det var ikke hensigten med lokalplanen 077, at muliggøre yderligere butikker ved siden af en ny børneinstitution, og lokalplanens formålsbestemmelse er derfor misvisende.

Det anbefales at § 1, lokalplanens formål

”At – udlægge et offentligt område med mulighed for etablering af en daginstitution med tilknyttede funktioner.

at - udlægge et område til erhvervsformål herunder særlige pladskrævende varegrupper og energianlæg”

ændres til

” at – udlægge et offentligt område med mulighed for etablering af en daginstitution med tilknyttede funktioner.

at -udlægge et område til erhvervsformål uden væsentlige miljøgener, herunder energianlæg.”

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 17: Iværksætning af lokalplan og kommuneplantillæg for området ved Campus Bornholm

Bilag

Høringssvar vedr. planlægning for Campus

Åbent punkt

17 Iværksætning af lokalplan og kommuneplantillæg for området ved Campus Bornholm

01.02.05P21-0340

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	17	

Hvem beslutter

Teknik og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Teknik og Miljøudvalget besluttede i april at indkalde ideer og forslag vedr. kommuneplanens rammer for bebyggelse i området ved Campus Bornholm. Fristen for fremsendelse af ideer og forslag blev sat til den 21. maj 2014.

Der var modtaget et fælles forslag fra 5 beboere i området inden fristens udløb.

Efter behandling af ideer og forslag er det muligt at iværksætte udarbejdelse af forslag til lokalplan og kommuneplantillæg for området ved Campus Bornholm. Lokalplanforslag mv. foreslås at omfatte et område der indgik i en hidtil gælde byplanvedtægt for området.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller at der udarbejdes forslag til lokalplan og kommuneplantillæg for et område ved Campus Bornholm.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Godkendt.

Sagsfremstilling

Der har været indkaldt ideer og forslag vedr. kommuneplanens rammer for bebyggelse i områderne ved Campus og Aavangsskolen. Af indkaldelsen fremgik at kommuneplanen mangler rammebestemmelser for bebyggelsesprocent, bygningshøjder og etageantal. Indkaldelsen tog udgangspunkt i et projektforslag for en ny Campus Bornholm bygning i 4 etager.

Der var inden fristen modtaget en fælles henvendelse fra 5 beboere i området ved Campus.

Forslagets indhold:

Det oplyses at anvendelsen af de nuværende uddannelsesinstitutioner indtil nu ikke har medført problemer med trafik eller lignende. Men det foreslås

- At der kun muliggøres ekstra 3000 m² (udover de 17.000 m² der ligger i konkurrenceprojektet fra Campus Bornholm på campusgrunden ved Minervavej)

- At bebyggelsesprocenten begrænses
- At der alternativt muliggøres campusbyggeri ved DGI-området eller andre steder på øen.
- At det overvejes at inddrage Aavangsskolens område i Campus i lyset af faldende børnetal.
- At parkeringsarealet ved Rønne idrætshal inddrages som parkeringsmulighed i skoletiden, og at disse arealer evt. udvides.
- At byggeriet og trafikken til og fra Campus ikke fører til gener i forhold til det rekreative område omkring Byåen, og at planlægningen ikke medfører indgreb overfor omkringliggende villahaver.

Desuden foreslås, at der overvejes forskellige trafikregulerende indgreb som:

Vejbump, lysregulering, ensretning, busholdeplads tæt ved Campus, trykluft-cykelpumpe ved skolen, at der ikke skabes forbindelse til ny omfartsvej fra Smallesund, og/eller at Smallesund spærres ved cykelstien til Campus. Eks. spærring af Smallesund 's østlige del ved Borgmester Nielsens Vej ønskes opretholdt.

Teknik og Miljø bemærkninger til de fremsendte forslag:

Indkaldelsen af ideer og forslag vedrører kun kommuneplanens rammer for lokalplanlægning mht. bebyggelsesomfang, højder og etageantal. Allerede i Kommuneplan 2009 besluttede kommunalbestyrelsen, at Campus Bornholm skal ligge i det aktuelle område. Planlægningen tager derfor kun udgangspunkt i at en ny Campus Bornholm skal etableres i området bag Minervavej/Merkurvej.

Mht. det fremtidige bebyggelsesomfang, mener Campus Bornholm at det er nødvendigt med en yderligere ramme for byggeri på ca. 6.000 m² i området ved Minervavej, hvis man skal muliggøre at flere uddannelser indplaceres i området. En maksimal bebyggelsesprocent på 60 for arealet ved Minervavej vil lige akkurat imødekomme det behov. Byggeriet og fremtidige byggemuligheder vil dog blive nærmere belyst i et lokalplanforslag for området, så beboerne i området kan forholde sig nærmere til den visuelle påvirkning.

(De øvrige forslag vedrører i højere grad den efterfølgende lokalplanlægning mm.)

Det er, som foreslået, hensigtsmæssigt at inddrage Aavangsskolen i lokalplanlægningen, så der f.eks. også tages højde for, at udviklingen i folkeskolen kan ændre sig.

Der er ikke planer om at inddrage Byåen eller private villahaver til byggeri eller trafikanlæg. I anden sammenhæng planlægges det, at det rekreative miljø omkring Byåen forbedres gennem anlæg af en sø syd for åen, der samtidig kan medvirke til at forsinke afledning af overfladevand til Byåen.

Det er også hensigtsmæssigt at inddrage alternative parkeringsmuligheder ved Idrætsområdet nord for Campus, og derved reducere behovet for parkering og trafik til Minervavej og Merkurvej. Det bør også overvejes om man, i relation til lokalplanlægningen, skal tilføre andre trafikregulerende foranstaltninger i nærområdet.

Det kan oplyses, at der i forbindelse med lokalplanlægningen skal udarbejdes en særlig vurdering af de trafikale konsekvenser, ligesom der skal redegøres for den visuelle påvirkning og overfladevand. Der regnes f.eks. med, at der i den sammenhæng fremkommer forslag til afhjælpning af evt. trafikgener.

Iværksætning af lokalplan mm

Efter behandling af ideer og forslag er det muligt at iværksætte udarbejdelse af forslag til lokalplan og kommuneplantillæg (vedr. bebyggelsesmæssige rammer) for området ved Campus Bornholm.

Lokalplanforslaget foreslås at omfatte hele det område, der indgik i en hidtil gældende byplanvedtægt for området. Byplanvedtægt nr. 10 er fra 1972, og omfatter omtrent det område der er vist i Campus Bornholms plan (vist herunder). Byplanvedtægten er helt

utidssvarende i forhold nutidige krav til planlægningen, og skal derfor erstattes af en ny lokalplan.

Lokalplanforslaget forventes inddelt i 2-3 områder anvendt til undervisning og andre formål der naturligt kan kombineres med Campus Bornholm og Aavangsskolen. Den tilgrænsende boligbebyggelse medtages kun for at kunne ophæve byplanvedtægten helt, og områdets boliger reguleres herefter kun efter reglerne i bygningsreglementet (som hidtil, fordi vedtægten heller ikke før indeholdt bebyggelsesbestemmelser for områdets boliger).

Lokalplanforslaget skal udover bestemmelser for uddannelsesområdenes bebyggelse og udformning, fastlægge anvendelsen af grønne områder og f.eks. parkerings og adgangsforhold. En lokalplan skal så vidt muligt fremtidssikres, så den giver flere udviklingsmuligheder for områdets institutioner.

Det ubebyggede grønne område omfatter også Byåen, og det overvejes pt. hvordan overfladevand der ledes direkte fra Campusområdet til Byåen kan forsinkes. Der arbejdes f.eks. med grønne tage og regn bede. Lokalplanen koordineres i den sammenhæng med et andet igangværende projekt for Byåen, der blandt andet indeholder etablering af ovenfor omtalte forsinkelsesbassin nordvest for Campus Bornholm.

I forbindelse med lokalplanforslaget vurderer Teknik & Miljø at der skal foretages miljøvurdering efter miljøvurderingsloven. Det forventes her at vandafledning, visuel indvirkning og trafik vurderes nærmere. Campus Bornholm bidrager hertil via konsulent fra Arkitema Architects.

Der er aftalt en foreløbig tidsplan med Campus Bornholm som indebærer at planerne kan vedtages i år. For at opnå dette, er det aftalt, at planforslagene behandles til offentliggørelse efter ekstraordinære møder i TMU, ØPU og KB den 21. august, ligesom der afholdes ekstraordinære møder ved vedtagelse af planerne, forventet den 4. dec. 2014. Tidsplanen forudsætter, at Campus Bornholm kan levere de nødvendig bidrag til aftalt tid.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 18: Forslag til kommuneplantillæg 022 for et boligområde i Sorthat sendes i 8 ugers offentlig høring

Bilag

Forslag til kommuneplantillæg 022

Åbent punkt

18 Forslag til kommuneplantillæg 022 for et boligområde i Sorthat sendes i 8 ugers offentlig høring

01.02.15P16-0002

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	18	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen ønsker at sælge den lukkede daginstitution Muleby Børnehus med mulighed for anvendelse til boligformål. Teknik- og Miljøudvalget besluttede derfor 28. april 2014, efter at have indkaldt ideer og forslag fra offentligheden, at udarbejde et forslag til kommuneplantillæg. Samtidig blev det besluttet, at indlede ophævelse af en del af en lokalplan nr. 3-3 som udlagde området til børnehave. Teknik & Miljø har nu udarbejdet et forslag til kommuneplantillæg nr. 022.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller at forslag til kommuneplantillæg sendes i 8 ugers offentlig høring. Samtidig foretages høring vedr. delvis ophævelse af lokalplan 3-3.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Anbefales.

Sagsfremstilling

Den lukkede daginstitution, tidligere Muleby Børnehus, er omfattet af lokalplan nr. 3-3 for et eksisterende boligområde og institutionsområde i Sorthat. Lokalplanen består af to delområder. Delområde 1 er i lokalplanen udlagt til boligformål og delområde 2, som omfatter ejendommen Muleby Børnehus, er udlagt til offentligt formål som daginstitution. Hensigten er derfor at lade delområde 2 udgå af lokalplanen og ved kommuneplantillæg overføre området til delområde 1.

Ved revision af planloven 2012, er det nu muligt at ophæve forældede lokalplaner uden samtidigt at skulle tilvejebringe en ny lokalplan (planloven § 33, stk. 2, 3-6 pkt. samt stk. 3 og stk. 4,2. pkt.).

Denne procedure anvendes i dette tilfælde for at ophæve lokalplan 3-3 for lokalplanens delområde 2, som kun omfatter det tidligere Muleby Børnehus.

En ophævelse af en lokalplan omfatter offentliggørelse af forslaget om ophævelse, med indsigelsesfrist på 8 uger til berørte ejere og brugere i området, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte en ophævelse.

I kommuneplan 2009 var området udlagt til offentlige formål. Forslaget til kommuneplantillæg 022 udlægger arealet til boligformål.

Hvis lokalplanen ophæves for delområde 2, vil ejendommen fremover kun være omfattet af kommuneplanramme 411.B.02, og ejendommens bebyggelse reguleres via byggelovens bestemmelser. Som det kan ses på kortbilaget i kommuneplantillægget, indgår den gamle børnehave helt naturligt i boligområdet, hvor alle de øvrige ejendomme er udlagt til boligformål.

Det kan desuden oplyses, at ejendommen allerede er erhvervet med henblik på anvendelse som bolig.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Punkt 19: KOmmuneplantillæg 017 til kommuneplan 2009 om klimatilpasning - vand

Bilag

Kommuneplantillæg 017 til BRK_KP 2009

Figur 9.3.1._Ill. til forslag kommuneplantillæg 017

Åbent punkt

19 Kommuneplantillæg 017 til kommuneplan 2009 om klimatilpasning - vand

01.02.15P15-0005

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	19	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Erhvervsudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Kommunalbestyrelsen vedtog den 28. november 2013, at sende et forslag til kommuneplantillæg 017 til kommuneplan 2009 om klimatilpasning-vand i offentlig høring. Høringsperioden udløb den 14. marts.

Indstilling og beslutning

Områdechefen for Teknik- og Miljø indstiller:

- At kommuneplantillæg 017 om klimatilpasning-vand vedtages og indarbejdes i kommuneplanen med de justeringer der er foretaget på grundlag af de indkomne høringssvar.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Anbefales.

Sagsfremstilling

I høringsperioden er indkommet to lokale høringssvar samt mail fra embedsfolk i Miljøministeriet om, at kommuneplantillægget bør indeholde kort for oversvømmelser og værdier så udpegningen af risikoområder bliver transparent.

Nexø søndre haveforening bemærker at et lavbundsområde ved Nexø lystskov i Klimatilpasningsplan-vand er udpeget til at kunne oversvømmes ved kraftige regnskyl. De nævner at kommunen udlejer de omkringliggende arealer til haveforeningen, der har parceller både nord syd for de to lavbundsområder. Haveforeningen peger på, at en oprensning af Søbækken har afhjulpet deres hidtidige problemer. De anmoder om, at oversvømmelsesrisikoen om muligt mindskes ved eventuelle tiltag.

Allinge Sandvig Borgerforening nævner i deres høringssvar, at der i klimatilpasningsplan-vand på side 36, 8.5 Sandvig, er byttet om på navne og numre. De gør desuden opmærksom på de igangværende tanker i forbindelse med naturgenopretning af Madsebakkeområdet. Bl.a. om at genskabe et vådområde omkring "Sødekildens" udspring med et vandløb til grøften langs den

tidligere jernbanelinje, som evt. kan afhjælpe problemerne under pkt. 1
Naturgenopretningsprojekt/ forsinkelse af vand i lavning ved Madsebakke.

Miljøministeriets embedsfolk har i mail gjort opmærksom på, at kommuneplantillægget bør indeholde kortbilag så udpegningen af risikoområder bliver transparent.

Naturs bemærkninger til indsigelserne

Lavbundsområderne ved Nexø er udpeget i klimatilpasningsplan-vand med sigte på naturforbedring i området kombineret med håndtering af potentiel oversvømmelse fra havet eller vandløbet. Det foreslåede tiltag er ikke nærmere tidsfastsat i planen. Det ventes at kunne gennemføres uden at forringe forholdene for haveforeningerne.

Vedr. Madsebakkeområdet svarer de påtænkte tiltag som nævnes af borgerforeningen til de tanker der er gjort i forbindelse med udpegningen af indsatsområder.

Begge foreningers bemærkninger tages til efterretning.

I forhold til Miljøministeriets bemærkning til kommuneplantillægget er indarbejdet kort og ultra kort resumé af afsnit 7 Sårbarhed, risiko og prioritet i kommuneplantillægget. Netversionen af kommuneplantillægget vil have link til klimatilpasningsplan-vand, som mere udførligt beskriver hvordan områderne er udpegede. Ændringerne er fremhævet i det vedhæftede endelige forslag til kommuneplantillæg 017. I øvrigt fremgår af såvel forslag til kommuneplantillæg og Klimatilpasningsplan-vand, at de udpegede områder vil undergå yderligere analyser og afklaring, når de nødvendige tekniske rørdato foreligger.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

Punkt 20: Miljøgodkendelse til Nørregård/Bukkegård

Bilag

Forslag til Å§ 12-miljøgodkendelse Nørregård og Bukkegård 040414

Høringssvar 1

Høringssvar 2

Høringssvar 3

Teknik- og Miljøs bemærkninger til høringssvar

Beredskabsplan for Nørregård og Bukkegård maj 2014

Ansøgers bemærkninger til Teknik og miljøudvalget. 26.05.2014

Åbent punkt

20 Miljøgodkendelse til Nørregård/Bukkegård

09.17.18P19-0032

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	20	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Teknik og Miljø gav i 2012 miljøgodkendelse til Nørregård. Miljøgodkendelsen blev påklaget og af Natur- og Miljøklagenævnet hjemvist til fornyet behandling. Natur- og Miljøklagenævnet vurderede, at anlægget på Bukkegård skulle godkendes sammen med Nørregård, fordi det ligger på samme ejendomsnummer. Teknik og Miljø har udarbejdet et forslag til en ny miljøgodkendelse for Nørregård og Bukkegård, som har været i 6 ugers høring til 21. maj 2014. Der er indkommet to skriftlige høringssvar inden høringsfristen udløb kl. 13 og et samme dags aften.

Herunder gives et resume af Teknik og Miljø's bemærkninger til de punkter, som det ønskes, at Teknik- og Miljøudvalget forholder sig specifikt til. Høringssvarene, Teknik og Miljø's bemærkninger, ansøgers bemærkninger samt forslag til miljøgodkendelse er vedlagt som bilag.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller

at forslaget til miljøgodkendelse godkendes

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Jf. bemærkninger til dagsordenen tages orienteringen om godkendelsen til efterretning.

Sagsfremstilling

Teknik og Miljø har den 14. november 2013 modtaget en ny ansøgning om miljøgodkendelse til Nørregård og Bukkegård. Der ansøges om en udvidelse på Nørregård fra 8.300 til 13.200 slagtesvin og en udvidelse på Bukkegård fra 3.200 til 9.200 slagtesvin (30 til 117 kg). Dette svarer til en samlet udvidelse fra 320,62 dyreenheder til 743,29 dyreenheder. Der ansøges endvidere i samme ansøgning om et alternativ, hvor dyrene først sættes ind ved 58 kg. I så fald ønskes der på Nørregård udvidet til 17.535 slagtesvin men på Bukkegård kun til 3.930 slagtesvin. Dette giver på Nørregård samme antal dyreenheder men færre på Bukkegård i alt 536,04 dyreenheder.

Forslaget til miljøgodkendelse har været i offentlig høring. Der er indkommet 3 høringssvar, hvor der især er bekymringer for lugtgener fra staldene samt gener fra transporten til og fra bedrifterne.

Vedr. lugt omkring Nørregård

Der ligger flere enkeltbeboelser omkring Nørregård, og der er krav om, at der skal foreligge lugtberegninger, som viser, at fastsatte genekriterier overholdes. Genekriterier er fastsat ud fra en vurdering af, at lugtgener uden for disse ikke er væsentlige. Der er foretaget lugtberegninger i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsskema på husdyrgodkendelse.dk. Teknik & Miljø har i det udarbejdede forslag til miljøgodkendelse lagt disse beregninger til grund for godkendelsen.

Teknik & Miljø har på baggrund af de indkomne høringssvar imidlertid gennemgået lugtberegningen igen med henblik på at sikre, at lugtvurderingen er foretaget korrekt. I denne forbindelse har Teknik & Miljø været i kontakt med bl.a. Miljøstyrelsen. Miljøstyrelsen har gennemgået den konkrete lugtberegning i sagen og nået frem til det resultat, at lugtberegningen lige i dette tilfælde *ikke* kan anvendes til at godkende den fulde ansøgte produktion på grund af et teknisk forhold (dette er uddybet i bilag med Teknik & Miljø's bemærkninger til høringssvarene).

Idet Teknik & Miljø er blevet opmærksom på dette forhold, har ansøger valgt at få udarbejdet en konkret lugtberegning med den såkaldte OML-model af en konsulent. Ansøger har ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 lov til at erstatte systemets standardberegning med en konkret OML-beregning. OML-modellen giver en mere præcis beregning af lugtspredningen end standardberegningen i systemet, bl.a. fordi der i modellen indgår 10 års vejrdata, og fordi højde og placering af ventilationsafkast angives præcist. OML-modellen tager derfor i højere grad højde for bl.a. fremherskende vindretning.

Resultaterne af OML-beregningen for Nørregård viser, at lugtgenekriteriet ved naboerne kan overholdes for to opstillede scenarier:

1. Antallet af stipladser reduceres fra de oprindeligt ansøgte 3.500 stk. til 3.300 stk. Der er i forslaget til miljøgodkendelsen regnet på et antal stipladser på i alt 3.500, da dette er, hvad der maksimalt er i staldene. Imidlertid vil der aldrig være fuld udnyttelse af alle stipladserne på samme tid, da en del af dem er syge- og bufferstier, og fordi der løbende går nogle dyr ud af produktionen. 3.300 stipladser svarer derfor reelt til behovet ved den ansøgte produktion på 13.200 dyr (13.200 delt med 4 hold pr. år giver netop 3.300).
2. Ved forhøjelse af de eksisterende afkast med 1 m på to af staldene stald E og F kan lugtgenekriteriet opfyldes også ved brug af alle 3.500 stipladser.

Konklusionen er, at den konkrete OML-beregning i de to scenarier viser, at genekriteriet for lugt er overholdt. Når den konkrete OML-beregning viser, at genekriteriet for lugt er overholdt, erstatter denne beregning således ansøgningssystemets beregning af geneafstanden.

Teknik & Miljø skal således godkende den ansøgte produktion enten med vilkår om, at der ikke er belægning på mere end 3.300 stipladser, eller med vilkår om forhøjede afkast, hvis ansøger ønsker at anvende alle 3.500 stipladser fuldt ud, hvilket formodentlig ikke er tilfældet.

Der er i ovenstående ikke taget stilling til det ansøgte alternativ, hvor dyrene indsættes ved 58 kg i stedet for 30 kg. På denne måde kan produceres 17.535 slagtesvin på Nørregård uden, at antal dyreenheder (DE) forøges i forhold til de 13.200 slagtesvin (30-117 kg).

Ansøger har ikke fået udarbejdet OML-beregninger for det ansøgte alternativ, hvor dyrene indsættes ved 58 kg i stedet for 30 kg. Hvis ansøger stadig ønsker alternativet godkendt som en del af miljøgodkendelsen, skal OML-beregninger udføres og indsendes til Teknik & Miljø. Beregningerne skal vise, at genekriteriet for lugt er overholdt også for det ansøgte alternativ, for at Teknik & Miljø kan godkende dette som en del af miljøgodkendelsen.

I forhold til ovenstående er det væsentligt, at Teknik & Miljø ikke kan meddele afslag på grund af lugt, hvis de konkrete OML-beregninger viser, at lugtgenekriterierne er opfyldt.

Teknik & Miljø vurderer samtidig, at ansøger har gjort en række tiltag for at mindske lugtgener fra produktionen på Nørregård.

Hvis omkringboende alligevel mener, at de oplever væsentlige lugtgener, er det tilsynsmyndigheden (kommunalbestyrelsen), der i tvivlstilfælde afgør, om lugtpåvirkningen fra en husdyrproduktion er væsentlig. Første skridt er, at klager anmodes om at kontakte tilsynsmyndigheden (kommunen), når genen forekommer. Dette har Teknik & Miljø gjort opmærksom på også i miljøgodkendelsen fra 2012, uden at der er kommet henvendelser fra naboer.

Det er tilsynsmyndigheden (kommunen), der foretager den endelige "kontrol" af, om lugtniveauet i omgivelserne udgør en væsentlig gene. Om en gene er væsentlig afgøres ved lugtobservationer i området, når lugtpåvirkningerne af området er værst. Hvis der ved flere efterfølgende henvendelser om lugtgener af kommunen registreres lugtniveauer, som vurderes at kunne udgøre en væsentlig gene for omboende, anmodes virksomheden om at fremkomme med forslag til lugtreducerende foranstaltninger for afhjælpning af genen. Kommunen kan i sidste ende give påbud om lugtreduktion, hvis husdyrbruget ikke "frivilligt" er indstillet på at gennemføre afhjælpning i nødvendigt omfang.

Vedr. transportgener på privat fællesvej til Nørregård

Af afgørelser fra Natur- og Miljøklagenævnet fremgår, at det ved reguleringen af husdyrbrug er praksis at betragte landzonen som landbrugets erhvervsområde, og beboere af boliger i landzonen må derfor acceptere visse ulemper, som kan være forbundet med at være nabo til et landbrug.

Endvidere fremgår det, at der for gener affødt af trafik forbundet med driften af et husdyrbrug primært kan stilles vilkår vedrørende anvendelse af bestemte adgangsveje samt tidspunkter for transport. Den eneste adgangsvej til Nørregård er den private fællesvej, hvorfor der ikke kan anvendes andre adgangsveje. Der er i miljøgodkendelsen stillet vilkår om, at der ikke transporteres gylle på vejen lørdage, søndage og helligdage. Der er endvidere stillet vilkår om, at ansøger udlægger klorcalcium (støvbindende middel) på den private fællesvej en gang årligt om foråret. I forhold til støj er der vilkår om overholdelse af fastlagte støjgrænser for forskellige tider af døgnet. Teknik og Miljø vurderer, at der på denne baggrund ikke er grundlag for at stille yderligere vilkår vedrørende transport, idet eventuelle yderligere vilkår vedrørende tidspunkter for transport vil lægge en betydelig hindring for det praktiske arbejde ved driften af en landbrugsvirksomhed.

Økonomiske konsekvenser

Ingen

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 21: Statsforvaltningen afviser at behandle klage vedr. vindmøllesag ved Tornbygård

Bilag

Statsforvaltningens brev til Bo Samson

Åbent punkt

21 Statsforvaltningen afviser at behandle klage vedr. vindmøllesag ved Tornbygård

01.02.05I04-0003

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	21	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Statsforvaltningen har i brev af 17. februar 2014 til en borger - med kopi til Bornholms Regionskommune - oplyst, at man har besluttet ikke at rejse en tilsynssag over for kommunen.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Den 28. november 2013 har en borger, som er nabo til et lokalplanlagt vindmølleområde, rettet henvendelse til Statsforvaltningen. Sagen vedrører regionkommunens svar på borgerens anmodninger om aktindsigt samt tilsyn vedrørende en lokalplan for vindmøller ved Tornbygård.

Borgeren har tidligere haft dele af den pågældende sag behandlet hos Folketingets Ombudsmand samt hos Natur- og Miljøklagenævnet uden at dette har givet anledning til kritik af kommunens sagsbehandling.

Ved henvendelser fra borgere, som mener at en kommune har brudt loven, skal Statsforvaltningen beslutte, om der er tilstrækkeligt grundlag for at rejse en tilsynssag. I den konkrete sag har Statsforvaltningen ikke fundet grundlag for at foretage videre i sagen.

Økonomiske konsekvenser

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

Punkt 22: Natur- og Miljøklagenævnet afviser klage over vindmølleplaner ved Krashave

Bilag

Afgørelse i sag om BRK's vedtagelse af vindmølleplaner ved Krashave

Åbent punkt

22 Natur- og Miljøklagenævnet har afgjort at vindmølleplaner ved Krashave står ved magt

01.02.05K02-0006

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	22	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget orienteres

Resumé

Natur- og Miljøklagenævnet har afgjort, at Bornholms Regionskommunes vedtagelse af lokalplan, kommuneplantillæg samt VVM-screening for tre vindmøller ved Krashave står ved magt.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller, at orienteringen tages til efterretning.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

En nabo til det planlagte mølleområde ved Krashave har klaget til Natur- og Miljøklagenævnet over kommunens VVM-screening af 9. oktober 2012. Naboen har også klaget over kommunalbestyrelsens vedtagelse den 20. december 2012 af lokalplanen og kommuneplantillægget for det samme mølleområde. Der er endvidere klaget over, at vedtagelse af planerne er sket på ulovlig baggrund, idet regionskommunen er ejer af Østkraft A/S, som har været rådgiver for bygherren. Klager mener, at dette forhold må medføre myndighedsinhabilitet.

Nævnet har i afgørelse af 5. februar 2014 meddelt, at klager ikke gives medhold i at vedtagelsen af lokalplanen med tilhørende kommuneplanretningslinjer er sket på en ulovlig baggrund, eller at VVM-screeningen ikke lever op til kravene som fastsat i VVM-bekendtgørelsen. Bornholms Regionskommunes afgørelser af 9. oktober 2012 og 20. december 2012 står således ved magt.

Økonomiske konsekvenser

-

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

-

**Punkt 23: Anlægsbevilling til sikring af tankmolen på Nørrekås
Lystbådehavn**

Åbent punkt

23 Anlægsbevilling til sikring af tankmolen på Nørrekås Lystbådehavn

08.03.00S05-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	23	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 28. april 2014 forslag til prioritering af anlægsmidlerne til havne, herunder 100.000 kr. til sikring af tankmolen på Nørrekås Lystbådehavn.

Der søges på den baggrund om en anlægsbevilling til gennemførelse af projektet.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller:

- at der gives en anlægsbevilling på 100.000 kr. til sikring af tankmolen på Nørrekås Lystbådehavn
- at der afsættes rådighedsbeløb på 100.000 kr. finansieret af den disponible anlægspulje til havne
- at anlægsbevillingen gives til Center for Teknik og Miljø under Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Anbefales.

Sagsfremstilling

Arbejdet omfatter sikring af tankmolen på Nørrekås Lystbådehavn, hvor eksisterende trækankre nu er kritisk tærede. Efterfølgende vil hele tankmolen også kunne bruges som kaj. De nye beslag udføres i rustfrit stål, og vaterlister samt brodæk udføres i Bornholmsk Douglas.

Økonomiske konsekvenser

I anlægsbudgettet for 2014 udgør rådighedsbeløbet til nye havneprojekter 1.446.700 kr. Der er derudover ikke prioriterede midler på 190.425 kr. og mindreforbrug på afsluttede projekter i 2013 på tilsammen 41.136 kr., i alt 231.561 kr., som forventes at blive overført til puljen for 2014.

Derudover forventes det, at der bliver bevilget 328.053 kr. fra denne pulje til medfinansiering af udgifter til projekter under Mulighedernes Land.

Herefter udgør det korrigerede disponible rådighedsbeløb i puljen således 1.350.208 kr.

Udgiften på 100.000 kr. til dette projekt foreslås finansieret af den disponible anlægspulje til havne.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

Ingen.

Punkt 24: Anlægsbevilling til videreudvikling af serviceautomater.

Åbent punkt

24 Anlægsbevilling til videreudvikling af serviceautomater.

08.03.00S05-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	24	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 28. april 2014 forslag til prioritering af anlægsmidlerne til havne, herunder 150.000 kr. til videreudvikling af serviceautomaterne på havnene.

Der søges på den baggrund om en anlægsbevilling til gennemførelse af projektet.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller:

- at der gives en anlægsbevilling på 150.000 kr. til videreudvikling af nye serviceautomater til de bornholmske havne
- at der afsættes rådighedsbeløb på 150.000 kr. finansieret af den disponible anlægspulje til havne
- at anlægsbevillingen gives til Center for Teknik og Miljø under Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Anbefales.

Sagsfremstilling

De kommunale havne på Bornholm, har sammen med Centerdata i Silkeborg udviklet de serviceautomater der i dag findes i det meste af landet. Der er nu sammen med et bornholmsk firma taget initiativ til at udvikle en ny generation af serviceautomater, der samtidig med mange nye funktioner også kan anvendes af de helt små havne.

Økonomiske konsekvenser

I anlægsbudgettet for 2014 udgør rådighedsbeløbet til nye havneprojekter 1.446.700 kr. Der er derudover ikke prioriterede midler på 190.425 kr. og mindreforbrug på afsluttede projekter i 2013 på tilsammen 41.136 kr., i alt 231.561 kr., som forventes at blive overført til puljen for 2014.

Derudover forventes det, at der bliver bevilget 328.053 kr. fra denne pulje til medfinansiering af udgifter til projekter under Mulighedernes Land.

Herefter udgør det korrigerede disponible rådighedsbeløb i puljen således 1.350.208 kr.

Udgiften på 150.000 kr. til dette projekt foreslås finansieret af den disponible anlægspulje til havne.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

Ingen.

Punkt 25: Anlægsbevilling til etablering af Handicappedtoilet på Svaneke Havn

Åbent punkt

25 Anlægsbevilling til etablering af handicптоilet på Svaneke Havn

08.03.00S05-0001

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	25	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller

Økonomi- og Planudvalget indstiller

Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Teknik- og Miljøudvalget godkendte den 28. april 2014 forslag til prioritering af anlægsmidlerne til havne, herunder 50.000 kr. til etablering af et handicптоilet på Svaneke Havn.

Der søges på den baggrund om en anlægsbevilling til gennemførelse af projektet.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller:

- a) at der gives en anlægsbevilling på 50.000 kr. til etablering af et handicптоilet på Svaneke Havn
- b) at der afsættes rådighedsbeløb på 50.000 kr. finansieret af den disponible anlægspulje til havne
- c) at anlægsbevillingen gives til Center for Teknik og Miljø under Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Anbefales.

Sagsfremstilling

Arbejdet omfatter etablering af et handicптоilet i et allerede etableret råhus.

Økonomiske konsekvenser

I anlægsbudgettet for 2014 udgør rådighedsbeløbet til nye havneprojekter 1.446.700 kr. Der er derudover ikke prioriterede midler på 190.425 kr. og mindreforbrug på afsluttede projekter i 2013 på tilsammen 41.136 kr., i alt 231.561 kr., som forventes at blive overført til puljen for 2014.

Derudover forventes det, at der bliver bevilget 328.053 kr. fra denne pulje til medfinansiering af udgifter til projekter under Mulighedernes Land.

Herefter udgør det korrigerede disponible rådighedsbeløb i puljen således 1.350.208 kr.

Udgiften på 50.000 kr. til dette projekt foreslås finansieret af den disponible anlægspulje til havne.

**Supplerende sagsfremstilling og/eller
Administrativ tilføjelse**

Ingen.

Punkt 26: Budgetopfølgning pr. 30. april 2014, Teknik- og Miljøudvalget

Bilag

TMU, driftsopfølgning på afdelingsniveau

Åbent punkt

26 Budgetopfølgning pr. 30. april 2014, Teknik- og Miljøudvalget

00.30.14G01-0028

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	26	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget indstiller
Økonomi- og Planudvalget indstiller
Kommunalbestyrelsen beslutter

Resumé

Budgetopfølgningen pr. 30. april 2014 viser på Teknik- og Miljøudvalgets områder et forventet regnskab, der udviser balance mellem forbrug og budget på den overførbare bevilling i 2014. På den ikke-overførbare bevilling forventes et merforbrug på 3,1 mio. kr. i 2014.

Indstilling og beslutning

Økonomidirektøren indstiller

- at budgetopfølgningen taget til efterretning

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

I henhold til retningslinjerne for økonomistyring i Bornholms Regionskommune, gennemføres budgetopfølgning pr. 30. april 2014. I 2014 gennemføres budgetopfølgning pr. 28. februar, 30. april, 31. juli samt 31. oktober.

Mer-/mindreforbrug anføres i forhold til det korrigerede budget 2014 ekskl. overførsler fra 2013. Over-/underskud anføres i forhold til det korrigerede budget 2014, dvs. inkl. overførsler fra 2013.

Af bilag 1 fremgår afdelingernes budgetopfølgning på driften.

Drift

I **Center for Teknik og Miljø** forventes det samlet set, at forbrug og budget balancere på den overførbare bevilling i 2014.

På den ikke-overførbare bevilling forventes der samlet set et merforbrug på 0,6 mio. kr. i 2014.

I **Center for Ejendomme og Drift** forventes det samlet set, at forbrug og budget balancerer i 2014.

På den ikke-overførbare bevilling forventes der samlet set et merforbrug på 2,5 mio. kr.

For den del af **Direktionen** som vedrører Teknik- og Miljøudvalget, forventes forbrug og budget at balancere på den ikke-overførbare bevilling i 2014.

Økonomiske konsekvenser

Det forventede regnskab for 2014 på Teknik- og Miljøudvalgets områder viser pr. 30. april samlet set at forbrug og budget balancerer på den overførbare bevilling i 2014.

På den ikke-overførbare bevilling forventes samlet set et merforbrug på ca. 3,1 mio. kr. i 2014.

På budgetopfølgningstidspunktet var sagen omkring overførsler fra 2013 til 2014 endnu ikke politisk behandlet og derfor er overførslerne ikke medtaget i nedenstående tabel.

Tabel 1: Driftsopfølgning pr. 30. april 2014

Beløb i 1.000 kr.	Forventet mer-/mindreforbrug i 2014		Overført til 2014	Forventet resultat i 2014 (+overskud /-underskud)	
	Overførbare	Ikke-overførbare		Overførbare	Ikke-overførbare
Center for Teknik og Miljø	32	-571		32	-571
Center for Ejendomme og Drift	-6	-2.500		-6	-2.500
Direktionen		0			0
Teknik- og Miljøudvalget	27	-3.071		27	-3.071

Note: Merforbrug angives med negativt fortegn

Supplerende sagsfremstilling og/eller Administrativ tilføjelse

-

Punkt 27: Borgerinddragelse via dialogmøder

Bilag

Strategi for borgerinddragelse

Politik for borgerinddragelse

Åbent punkt

27 Borgerinddragelse via dialogmøder

00.15.02G01-0019

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	27	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget beslutter.

Resumé

Udvalget skal på baggrund af en drøftelse af de igangværende og kommende politiske processer udvælge en af processerne som emne for et borgerdialogmøde. Udvalget har derudover mulighed for at foreslå emner af tværgående karakter til møderne der forestås af Økonomi- og Planudvalget.

Indstilling og beslutning

Der indstilles til udvalget, at udvalget udpeger 1 til 2 specifikke emner der har aktuel politisk interesse for udvalget. Endvidere indstilles der til, at udvalget udpeger et eller flere emneområder der egner sig til tværgående "Ø-debat" ud fra aktuelle problemstillinger der er politisk og samfundsmæssigt udfordrende.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Udvalget udpegede to emner for dialogmøder i efteråret 2014:

- 1) Principper for anvendelse af kommunale arealer til stadepladser, udeservering mv. og håndtering af grønne områder i byerne.
- 2) Fremtidige procedurer for byggesagsbehandling.

Udvalget vil blive forelagt programforslag på mødet i august.

Sagsfremstilling

Demokratigruppen besluttede på mødet den 14. maj 2014, at sætte to punkter på dagsordenen vedrørende regionskommunens borgerinddragelsesindsats; dette punkt om borgerdialogmøder og et andet om borgerpanelundersøgelser.

Demokratigruppen besluttede på mødet at indsatserne på borgerinddragelsesområdet skulle knyttes tættere til udvalgenes arbejde, og dermed tættere til konkrete politiske processer. Demokratigruppen besluttede derudover, at der i den resterende projektperiode gennemføres

2 borgerdialogmøder med tværgående emner, samt 5 borgermøder med mere specifikke emner indenfor de enkelte udvalgs politikområder. Det betyder, at Økonomi- og Planudvalget forestår afholdelse af de to tværgående borgerdialogmøder, og at udvalgene udvælger (mindst) et emne til et borgerdialogmøde inden for udvalgets område.

Udvalget skal på baggrund af en drøftelse af de igangværende og kommende politiske processer udvælge en af processerne som emne for et borgerdialogmøde. Det skal endvidere drøftes hvordan borgernes input kan anvendes i den valgte proces.

Udvalget har derudover mulighed for at foreslå emner af tværgående karakter til møderne der forestås af Økonomi- og Planudvalget.

Udvalgets drøftelser og valg af proces fremlægges af udvalgsformanden på Demokratigruppens møde 19. august 2014. Dialogmøderne skal være afholdt senest 30. april 2015.

Bilag: Politik & Strategi

Punkt 28: Anvendelse af borgerpanelundersøgelser

Bilag

Borgerpanel om BRK Image og omdømme

Borgerpanel om frivillighed

Borgerpanel om færgebetjening

Borgerpanel om BRK kommunikation og information

Åbent punkt

28 Anvendelse af borgerpanelundersøgelser

00.15.02G01-0021

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	28	

Hvem beslutter

Teknik- og Miljøudvalget beslutter

Resumé

Demokratigruppen besluttede på mødet den 14. maj 2014, at sætte to punkter på dagsordenen vedrørende regionskommunens borgerinddragelsesindsats; dette punkt om borgerpanelundersøgelser og et andet om borgerdialogmøder. Udvalget skal dels drøfte borgerpanelundersøgelserne der allerede er gennemført for at afdække om potentialet i materialet kan udnyttes bedre. Og dels "brainstorme" på ny emner, der kan være interessante, at høre borgerpanelet om.

Indstilling og beslutning

Der indstilles til udvalget, at udvalget drøfter borgerpanelundersøgelserne og beskriver forslag til nye emneområder, der lægges op til Demokratigruppen at arbejde videre med på mødet den 19. august 2014.

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Udsættes.

Sagsfremstilling

Borgerpanelet består af knapt 900 bornholmere, der bliver spurgt til råds om forskellige emner. Borgerpanelet er rådgivende, og giver vigtigt input til både beslutningsprocesserne i kommunalbestyrelsen, og til idéudviklingen politisk såvel som administrativt.

Der er på nuværende tidspunkt gennemført fire borgerpanelundersøgelser i Bornholms Regionskommune. Emnerne for undersøgelserne har været:

- Image og omdømme (2011)
- Frivillighed (2012)
- Færgebetjening (2013)
- Kommunikation og information (2014)

Demokratigruppen besluttede på mødet den 14. maj, at udvalgene på førstkommande møde dels skal drøfte borgerpanelundersøgelserne der allerede er gennemført for at afdække om

potentialet i materialet kan udnyttes bedre. Og dels "brainstorme" på ny emner, der kan være interessante, at høre borgerpanelet om.

I forhold til de allerede gennemførte undersøgelser er det udvalgets opgave, at gennemgå de enkelte undersøgelser med henblik på både at drøfte borgernes holdninger og ideer, med henblik på at vurdere i hvilken udstrækning udvalget kan igangsætte initiativer, der kan imødekomme ønsker eller ideer fra undersøgelserne.

I forhold til brainstorm på emner til kommende undersøgelser er det centralt at holde sig for øje, at emner til borgerpanelundersøgelser skal være generelle. Det betyder, at emnerne skal være af relevans for alle panelets medlemmer uanset alder, beskæftigelse, uddannelsesniveau og geografiske tilhørsforhold på Bornholm. Muligheden for at gøre brug af borgerpanelet i forbindelse med dialogmøder foreslås drøftet samtidig med fastsættelse af datoer og temaer for dialogmøderne på demokratigruppens møde 19. august 2014.

Punkt 29: Gensidig orientering

Åbent punkt

29 Gensidig orientering

01.01.00I00-0010

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	29	

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Intet.

Punkt 30: Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

Åbent punkt

30 Sager til høring i Ældreråd og Handicapråd

01.01.00I00-0009

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	30	

Indstilling og beslutning

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:

Ingen.

Punkt 31: Koordinering med andre politikområder

Åbent punkt

31 Koordinering med andre politikområder

00.17.00P27-0007

Behandling	Mødedato	Åbent punkt	Lukket punkt
Teknik- og Miljøudvalget	02-06-2014	31	

Indstilling og beslutning

Teknik- og Miljøudvalget den 2. juni 2014:
Intet.